ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 22ας Μαΐου 2007 *

Στην υπόθεση Τ-500/04,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους G. Braun και W. Wils και N. Knittlmayer,

ενάγουσα,

κατά

IIC Informations-Industrie Consulting GmbH, με έδρα το Königswinter (Γερμανία), εκπροσωπούμενη από τους E. Rott και J. Wolff, δικηγόρους,

εναγόμενης,

με αντικείμενο αίτημα, υποβληθέν δυνάμει του άρθρου 238 ΕΚ, να υποχρεωθεί η εναγόμενη να επιστρέψει μέρος του ποσού που προκατέβαλε η Κοινότητα σε εκτέλεση δύο συμβάσεων χρηματοδοτήσεως στο πλαίσιο πολιτιστικών προγραμμάτων,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους J. Pirrung, πρόεδρο, N. J. Forwood και Σ. Παπασάββα, δικαστές,
γραμματέας: K. Andová, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 7ης Νοεμβρίου 2006,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο και πραγματικά περιστατικά της διαφοράς

Εφαρμοστέο κοινοτικό δίκαιο

1 Οι κοινοτικές ενισχύσεις στον τομέα των διευρωπαϊκών δικτύων χορηγούνται βάσει του κανονισμού (ΕΚ) 2236/95 του Συμβουλίου της 18ης Σεπτεμβρίου 1995, περί καθορισμού των γενικών κανόνων για τη χορήγηση κοινοτικής ενίσχυσης στον τομέα των διευρωπαϊκών δικτύων (ΕΕ L 228, σ. 1).

2 Κατά τα άρθρα 1, 2 και 5 του κανονισμού αυτού, ένα σχέδιο κοινού ενδιαφέροντος, μεταξύ άλλων και στον τομέα των διευρωπαϊκών δικτύων υποδομής τηλεπικοινωνιών, μπορεί να τύχει κοινοτικής ενισχύσεως, η οποία δεν μπορεί να υπερβεί το ελάχιστο ποσό που κρίνεται αναγκαίο για την έναρξη εφαρμογής του σχεδίου.

3 Το άρθρο 11 του κανονισμού 2236/95 ορίζει ότι η κοινοτική ενίσχυση μπορεί να καλύπτει μόνον τις δαπάνες οι οποίες αφορούν το σχέδιο και τις οποίες πραγματοποιούν οι δικαιούχοι ή τρίτοι επιφορτισμένοι με την εκτέλεση του σχεδίου. Κατά κανόνα, οι πληρωμές πραγματοποιούνται υπό μορφή προκαταβολών, ενδιάμεσων καταβολών και με μια τελική καταβολή.

4 Το άρθρο 13 του κανονισμού 2236/95 ορίζει τις προϋποθέσεις για τη μείωση, την αναστολή και την ακύρωση της κοινοτικής ενισχύσεως. Η Επιτροπή μπορεί να μειώσει, να αναστείλει ή να ακυρώσει την ενίσχυση για συγκεκριμένη δράση, αν, από την εξέταση του σχετικού φακέλου, προκύπτει ότι υπάρχει παρατυπία ή ότι δεν πληρούται κάποιος από τους όρους χορηγήσεως της ενισχύσεως. Σε περίπτωση αδικαιολόγητης σωρεύσεως κοινοτικών ενισχύσεων, τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά αναζητούνται. Οποιοδήποτε αχρεωστήτως καταβληθέν ποσό πρέπει να επιστρέφεται στην Επιτροπή.

Το ιστορικό της διαφοράς

5 Με απόφαση της 4ης Απριλίου 1996, το Συμβούλιο αποφάσισε ότι, στο πλαίσιο της προωθήσεως της κοινωνίας της πληροφορίας εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πρέπει να δοθεί μεγαλύτερο βάρος στην τέχνη και στον πολιτισμό. Κατόπιν τούτου, η Επιτροπή προώθησε πρωτοβουλία σχετική με την πρόσβαση στην ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά διά πολυμέσων, γνωστή με την ονομασία «μνημόνιο

συμφωνίας για την ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά». Στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας αυτής, η Επιτροπή χρηματοδότησε, μεταξύ άλλων, δύο σχέδια διασυνοριακού χαρακτήρα με αντικείμενο τη δικτυακή σύνδεση —διά της δημιουργίας, με ψηφιακά μέσα, μιας κοινής πλατφόρμας εντός του ευρωπαϊκού πολιτιστικού χώρου— προσώπων εγκατεστημένων σε διάφορες χώρες της Κοινότητας, ήτοι το σχέδιο «DCC — Digital Content for Culture» (στο εξής: DCC) και το σχέδιο «Donna — Art, Design and Fashion Online» (στο εξής: Donna).

6 Το σχέδιο DCC, ειδικότερα, είχε ως αντικείμενο την ψηφιοποίηση επιλεγμένου πολιτιστικού περιεχομένου, καθώς και την αναπαράσταση, τη δημοσιοποίηση και την πώληση του περιεχομένου αυτού μέσω του Διαδικτύου. Αποσκοπούσε δηλαδή στη δημιουργία νέων πολιτιστικού χαρακτήρα προϊόντων και υπηρεσιών με οικονομική αξία, προς αξιοποίηση της ευρωπαϊκής πολιτιστικής κληρονομιάς. Αυτό θα είχε ως συνέπεια τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας για καλλιτέχνες και σχεδιαστές, καθώς και νέων ευκαιριών για τις καινοτόμες μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.

7 Όσον αφορά το σχέδιο Donna, αντικείμενό του ήταν να δώσει τη δυνατότητα σε γυναίκες δημιουργούς (καλλιτέχνιδες και σχεδιάστριες) να παρουσιάσουν σε ψηφιακή μορφή, μέσω ενός λογισμικού πληροφορίας και επικοινωνίας, το έργο τους στους τομείς της τέχνης, του σχεδίου και της μόδας, προκειμένου να διασφαλιστεί η διαδραστική επικοινωνία με το κοινό. Το συγκεκριμένο πιλοτικό σχέδιο είχε σχεδιαστεί συνολικά ως ένα εικονικό φόρουμ, εντός του οποίου οι καλλιτέχνιδες και οι σχεδιάστριες διαφόρων τομέων (βιομηχανικών προϊόντων, μόδας, τηλεόρασης, αρχιτεκτονικής κ.λπ.) θα μπορούσαν να συναντώνται, να ανταλλάσσουν τις ιδέες τους και να συνάπτουν σχέσεις με προμηθευτές, πελάτες, συνεταίρους και με τα μέσα ενημέρωσης.

8 Για καθένα από τα σχέδια αυτά, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή, σύναψε σύμβαση χρηματοδοτήσεως, αφενός, με τη γερμανική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης IIC Informations-Industrie Consulting, η οποία δραστηριοποιείται στον τομέα του στρατηγικού σχεδιασμού, του μάρκετινγκ και της παροχής συμβουλών στον τομέα της βιομηχανίας της πληροφορικής, και, αφετέρου, με τη γερμανική ανώνυμη εταιρεία CSC Ploenzke (στο εξής: Ploenzke). Οι συμβάσεις

αυτές συνάφθηκαν για μεν το σχέδιο DCC στις 18 Δεκεμβρίου 1996 (σύμβαση με αριθμό 45 528), για δε το σχέδιο Donna στις 30 Δεκεμβρίου 1996 (σύμβαση με αριθμό 20 730).

9 Με τις συμβάσεις αυτές, των οποίων οι κρίσιμες διατάξεις είναι σχεδόν πανομοιότυπες, η Επιτροπή δεσμεύεται να χορηγήσει κοινοτική ενίσχυση καλύπτουσα το 50 % των επιλέξιμων δαπανών των εν λόγω σχεδίων.

10 Κατά το άρθρο 4 των συμβάσεων αυτών, οι προβλεπόμενες για τα σχέδια αυτά δαπάνες ανέρχονται κατ' εκτίμηση σε 3 360 000 ECU για το σχέδιο DCC και σε 980 000 ECU για το σχέδιο Donna. Κατά το άρθρο 2 των συμβάσεων αυτών, η διάρκεια υλοποιήσεως του σχεδίου DCC ήταν δώδεκα μήνες και του σχεδίου Donna εννέα μήνες, υπολογιζόμενοι από την πρώτη ημέρα του μήνα μετά την τελευταία υπογραφή των αντισυμβαλλομένων, δηλαδή την 1η Ιανουαρίου 1997.

11 Οι συμβάσεις, οι οποίες καταρτίστηκαν στα αγγλικά και περιέχουν ρήτρα διαιτησίας κατά την έννοια του άρθρου 238 ΕΚ υπέρ του Πρωτοδικείου (άρθρο 12, παράγραφος 2), διέπονται από το γερμανικό δίκαιο (άρθρο 12, παράγραφος 1). Περιέχουν τις εξής διατάξεις:

«Άρθρο 1, παράγραφος 1

«Οι αντισυμβαλλόμενοι υποχρεούνται να εκτελέσουν τη σύμβαση ευθυνόμενοι αλληλεγγύως έναντι της Επιτροπής όσον αφορά τις απαριθμούμενες στο παράρτημα I εργασίες («σχέδιο»)

[...]

[παράγραφοι 3/4]

Ο συντονιστής είναι υπεύθυνος για την υποβολή κάθε εγγράφου, καθώς και για τις εν γένει σχέσεις μεταξύ αντισυμβαλλομένων και Επιτροπής. Οποιαδήποτε επικοινωνία με την Επιτροπή πραγματοποιείται μέσω του συντονιστή.

[...]

[Άρθρο 4, παράγραφος 5]

Οποιαδήποτε καταβολή χρηματικού ποσού εκ μέρους της Επιτροπής πραγματοποιείται σε τραπεζικό λογαριασμό του συντονιστή [...]

Ο συντονιστής υποχρεούται να μεταβιβάσει αμέσως σε καθέναν από τους αντισυμβαλλομένους το αναλογούν ποσό της ενισχύσεως που καταβάλλει η Επιτροπή. Ο συντονιστής δεν μπορεί να είναι δικαιούχος καταβαλλόμενου ποσού, πλην αντίθετης συμφωνίας μεταξύ των αντισυμβαλλομένων, οι οποίοι συμφωνούν τους προσήκοντες όρους για κάθε μεταφορά ποσού στον προσωπικό λογαριασμό του συντονιστή.

Άρθρο 5 [...]

Οι αντισυμβαλλόμενοι μπορούν να συνάπτουν συμβάσεις υπεργολαβίας με την επιφύλαξη της προηγούμενης έγγραφης εγκρίσεως της Επιτροπής. Οι αντισυμβαλλόμενοι επιβάλλουν στον υπεργολάβο όλες τις υποχρεώσεις που υπέχουν οι ίδιοι από τη σύμβαση.»

12 Στο παράρτημα Ι της κάθε συμβάσεως εξηγείται το πρόγραμμα του οικείου σχεδίου. Σύμφωνα με το παράρτημα Ι.3 της συμβάσεως DCC και το παράρτημα Ι της συμβάσεως Donna, η επαγγελματική ομάδα της εναγόμενης απαρτίζεται, μεταξύ άλλων, από τους Β., πρώην διαχειριστή της εναγόμενης, τους F. και Μ., καθώς και τις D. D., B. D. και L.

13 Οι προϋποθέσεις αποδόσεως των επιλέξιμων δαπανών για τα δύο αυτά σχέδια καθορίζονται με το παράρτημα ΙΙ των δύο συμβάσεων. Στο παράρτημα αυτό ορίζονται τα εξής:

«1.2. Αποδοτέες είναι οι οριζόμενες κατωτέρω πραγματικές δαπάνες, εφόσον είναι αναγκαίες για το σχέδιο, αποδεικνύονται και καταβλήθηκαν κατά την περίοδο που προβλέπεται στο άρθρο 2.1 της συμβάσεως [...].

Αποδοτέες μπορεί να είναι όλες ή ορισμένες από τις εξής δαπάνες:

— δαπάνες προσωπικού,

— δαπάνες εξοπλισμού,

— δαπάνες για αρωγή από τρίτους,

— δαπάνες μετακινήσεως και διαμονής,

— δαπάνες για αναλώσιμα υλικά και για πληροφορική,

— λοιπές δαπάνες,

— γενικές δαπάνες.

[...]

1.3.1. Δαπάνες προσωπικού

Χρεώνεται το κόστος των ωρών πραγματικής εργασίας του προσωπικού που απασχολείται απευθείας από τον αντισυμβαλλόμενο για το σχέδιο.

[...]

Το σύνολο των δηλούμενων ωρών εργασίας του προσωπικού πρέπει να καταγράφεται και να πιστοποιείται. Η υποχρέωση αυτή πληρούται, κατ' ελάχιστον, με καταγραφή του χρόνου εργασίας, πιστοποιούμενη τουλάχιστον μία φορά το μήνα από τον επικεφαλής του σχεδίου ή από άλλο, νομίμως εξουσιοδοτημένο, ανώτερο στέλεχος της αντισυμβαλλόμενης επιχειρήσεως.

1.3.2. [...]

Το κόστος αγοράς ή χρηματοδοτικής μισθώσεως εξοπλισμού καταχωρίζεται στις άμεσες δαπάνες. Οι επιλέξιμες δαπάνες για χρηματοδοτική μίσθωση εξοπλισμού δεν μπορεί να υπερβαίνουν τις αντίστοιχες επιλέξιμες για αγορά του ίδιου εξοπλισμού [...].

1.3.3. Αρωγή από τρίτους

Το κόστος των υπεργολαβιών και των παρεχομένων από τρίτους υπηρεσιών αποτελεί επιλέξιμη δαπάνη σύμφωνα με το άρθρο 5 της συμβάσεως.

[...]

1.3.5. [...]

Το κόστος των αναλώσιμων προϊόντων [...] μπορεί να καταχωρίζεται στις άμεσες δαπάνες.

[...]

1.4. [...]

Οι αντισυμβαλλόμενοι που χρησιμοποιούν τη μέθοδο της πλήρους κοστολογήσεως μπορούν να καταχωρίζουν τις συναφείς με το σχέδιο γενικές δαπάνες (έμμεσο γενικό κόστος), οι οποίες υπολογίζονται σύμφωνα με τη συνήθη λογιστική πρακτική και αρχές που η Επιτροπή θεωρεί εύλογες, στις δαπάνες για αυτοχρηματοδοτούμενη έρευνα (μέχρι το 10 % των δαπανών προσωπικού), διοίκηση, προσωπικό υποστήριξης, εξοπλισμό γραφείου, υποδομές, εξοπλισμό προστασίας δικτύων και υπηρεσίες.

[...]

Οι αντισυμβαλλόμενοι που χρησιμοποιούν τις παρεπόμενες δαπάνες επιτρέπεται να καλύπτουν τις ως άνω γενικές δαπάνες με μέρος της συνεισφοράς, το οποίο δεν μπορεί να υπερβαίνει το 20 % των πραγματικών αποδοτέων άμεσων δαπανών που απαριθμούνται στη σημείο 1.3 του παραρτήματος αυτού.

[...]

4.3. Όταν το συνολικό ποσό της ενισχύσεως που οφείλεται στο πλαίσιο του σχεδίου, όπως διαμορφώνεται κατόπιν οικονομικού ελέγχου, είναι μικρότερο από τα ποσά που έχουν καταβληθεί στο πλαίσιο του σχεδίου, οι αντισυμβαλλόμενοι επιστρέφουν αμέσως στην Επιτροπή τη διαφορά σε ECU»

[...]

5. Δικαιολογητικά δαπανών

Οι αντισυμβαλλόμενοι τηρούν, τακτικά και σύμφωνα με τη συνήθη στο κράτος μέλος εγκαταστάσεώς τους λογιστική μέθοδο, ιδιαίτερα λογιστικά βιβλία και κατάλληλα παραστατικά προς απόδειξη και δικαιολόγηση των καταγεγραμμένων δαπανών και ωρών εργασίας.»

14 Βάσει των συμβάσεων αυτών, η Ploenzke, ως συντονίστρια των δύο σχεδίων, έλαβε από την Επιτροπή τις εξής προκαταβολές: 980 472 γερμανικά μάρκα (DEM) για το σχέδιο DCC και 317 745 DEM για το σχέδιο Donna. Η Ploenzke ήταν υποχρεωμένη, δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 5, των συμβάσεων, να μεταβιβάσει στην εναγόμενη τα καταβληθέντα από την Επιτροπή ποσά που δικαιούνταν. Η εναγόμενη έλαβε 293 328 DEM για το σχέδιο DCC και 107 493 DEM για το

σχέδιο Donna. Επομένως, το 1997 έλαβε συνολικά 400 821 DEM (204 936,52 ευρώ) ως προκαταβολή της ενισχύσεως.

15 Η υλοποίηση των δύο σχεδίων ξεκίνησε την 1η Ιανουαρίου 1997, μετά δε την περάτωσή τους η Ploenzke και η εναγόμενη υπέβαλαν αιτήσεις αποδόσεως δαπανών συνολικού ύψους 6 144 287 DEM για το σχέδιο DCC και 1 906 934 DEM για το σχέδιο Donna, εκ των οποίων αναλογούσαν στην εναγόμενη 1 960 943 DEM για το σχέδιο DCC και 646 809 DEM για το σχέδιο Donna.

16 Οι δαπάνες των οποίων την απόδοση ζήτησε η εναγόμενη για το σχέδιο DCC περιλαμβάνουν δαπάνες προσωπικού (834 568 DEM), υπεργολαβίας (618 631 DEM), εξοπλισμού (384 018 DEM), μετακινήσεων (32 682 DEM), αναλώσιμων προϊόντων (35 017 DEM), καθώς και γενικές δαπάνες (56 027 DEM).

17 Για το σχέδιο Donna, η εναγόμενη ζήτησε την απόδοση δαπανών προσωπικού (227 998,39 DEM), υπεργολαβίας (257 659 DEM), εξοπλισμού (106 871 DEM), μετακινήσεων (22 659 DEM), αναλώσιμων προϊόντων (9 312,53 DEM), καθώς και γενικών δαπανών (22 385 DEM).

18 Η Επιτροπή ανέθεσε σε εξωτερικούς εμπειρογνώμονες να καταρτίσουν τεχνικές εκθέσεις. Κατά συνέπεια, στις 10 Δεκεμβρίου 1997 καταρτίστηκε έκθεση της αρμόδιας για τη διενέργεια διεξοδικού ελέγχου επιτροπής για το σχέδιο DCC και στις 26 Ιουνίου 1998 καταρτίστηκε έκθεση εμπειρογνωμόνων για το σχέδιο Donna. Αμφότερες οι εκθέσεις καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι δεν τηρήθηκαν τα κριτήρια ποιότητας και ότι δεν πληρούνται εν γένει οι προϋποθέσεις αποδόσεως των προβλεπόμενων στις συμβάσεις DCC και Donna δαπανών.

19 Η έκθεση της αρμόδιας για τη διενέργεια διεξοδικού ελέγχου επιτροπής εστάλη στους μετέχοντες στο σχέδιο DCC στις 17 Δεκεμβρίου 1997. Εν συνεχεία, με έγγραφο της 23ης Δεκεμβρίου 1997 προς την Ploenzke (αντίγραφο του οποίου κοινοποιήθηκε στην εναγόμενη), η Επιτροπή κατήγγειλε τη σύμβαση DCC και ζήτησε από την Ploenzke να ενημερώσει συναφώς τους συνεταίρους της, η δε καταγγελία ίσχυσε ένα μήνα αργότερα σύμφωνα με το άρθρο 9, παράγραφος 1, της συμβάσεως.

20 Η έκθεση εμπειρογνωμόνων για το σχέδιο Donna, το οποίο ολοκληρώθηκε στις 30 Σεπτεμβρίου 1997, καταρτίστηκε, μεταξύ άλλων, κατόπιν συναντήσεως η οποία ονομάζεται «τεχνικός έλεγχος» και διεξήχθη στις Βρυξέλλες στις 26 Ιουνίου 1998. Κατά τη συνάντηση αυτή, οι εκπρόσωποι της εναγόμενης απάντησαν σε ερωτήσεις των εξουσιοδοτημένων από την Επιτροπή εμπειρογνωμόνων.

21 Εξάλλου, εκπρόσωποι της Επιτροπής προέβησαν, στις 10 και 11 Μαρτίου 1998, σε έλεγχο της χρηματοδοτήσεως των επίμαχων σχεδίων. Μετά τον έλεγχο αυτόν, η Επιτροπή απέστειλε στην εναγόμενη σχέδια των εκθέσεων οικονομικού ελέγχου με ημερομηνία 28 Απριλίου 1998 (για το σχέδιο DCC) και 27 Μαΐου 1998 (για το σχέδιο Donna). Από τα εν λόγω σχέδια εκθέσεων, στα οποία απαριθμούνται και αξιολογούνται λεπτομερώς οι σχετικές με τα χρηματοδοτούμενα σχέδια δαπάνες, προκύπτει ότι οι δαπάνες αυτές κατά το μεγαλύτερο μέρος τους δεν είναι αποδοτέες λόγω μη εκπληρώσεως των στόχων των συμβάσεων.

22 Αφού έλαβε τις παρατηρήσεις της εναγόμενης με ημερομηνία 30 Ιουνίου 1998, η Επιτροπή τής απέστειλε, υπό μορφή συνοδευτικού εγγράφου με ημερομηνία 29 Ιουλίου 1998, την τελική εκδοχή των εκθέσεων οικονομικού ελέγχου. Με τις εκθέσεις αυτές, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η Ploenzke δικαιούται μόνον 51 506 DEM για το σχέδιο DCC και 37 679 DEM για το σχέδιο Donna, ενώ η εναγόμενη δεν δικαιούται απόδοση δαπανών για το σχέδιο DCC, ενώ για το σχέδιο Donna δικαιούται μόνο 46 300,18 DEM.

23 Η Επιτροπή ζήτησε εν συνεχεία τόσο από την Ploenzke όσο και από την εναγόμενη να επιστρέψουν το προκαταβληθέν για τα δύο σχέδια ποσό κατά το μέρος που αντιστοιχεί στις μη αποδοτέες δαπάνες. Η Ploenzke επέστρεψε στην Επιτροπή τα ζητηθέντα ποσά, ενώ η εναγόμενη αρνήθηκε να προβεί σε οποιαδήποτε επιστροφή.

24 Στις 12 Αυγούστου 1998, η Επιτροπή απέστειλε στην εναγόμενη ένταλμα εισπράξεως, καθώς και χρεωστικό σημείωμα, τα οποία η εναγόμενη έλαβε στις 8 Σεπτεμβρίου 1998, για 179 337 ECU (354 520,82 DEM) τα οποία έπρεπε να επιστραφούν μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 1998. Μέχρι σήμερα η εναγόμενη δεν έχει καταβάλει το ποσό αυτό.

25 Με επιστολή της 30ής Νοεμβρίου 1998, η εναγόμενη ζήτησε από την Επιτροπή να της καταβάλει επιπλέον 352 800 ECU για το σχέδιο DCC και 110 781,45 ECU για το σχέδιο Donna. Μέχρι σήμερα η Επιτροπή επίσης δεν έχει καταβάλει τα ποσά αυτά.

26 Τέλος, το 1999, η εναγόμενη υπέβαλε στον Ευρωπαίο Διαμεσολαβητή καταγγελία κατά της Επιτροπής. Η διαδικασία αυτή περατώθηκε στις 27 Απριλίου 2000. Σύμφωνα με την απόφασή του Διαμεσολαβητή, δεν αποδείχθηκε ότι συντρέχει περίπτωση κακοδιοίκησης από την πλευρά της Επιτροπής.

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

27 Με δικόγραφο που κατατέθηκε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 24 Δεκεμβρίου 2004, η Επιτροπή άσκησε την υπό κρίση αγωγή.

28 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Πρωτοδικείο (δεύτερο τμήμα) αποφάσισε τη διοργάνωση άτυπης συσκέψεως με τους διαδίκους. Η σύσκεψη αυτή διεξήχθη στις 2 Φεβρουαρίου 2006 παρουσία του εισηγητή δικαστή. Στο πλαίσιο αυτό, οι διάδικοι ξεκίνησαν διαπραγματεύσεις με σκοπό να καταλήξουν, εντός δύο μηνών, σε συμβιβασμό. Η προθεσμία αυτή παρατάθηκε δύο φορές και στις 29 Ιουνίου 2006 η εναγόμενη γνωστοποίησε στο Πρωτοδικείο ότι αμφότερες οι προσπάθειες συμβιβασμού απέτυχαν.

29 Εν συνεχεία, το Πρωτοδικείο (δεύτερο τμήμα) αποφάσισε την έναρξη της προφορικής διαδικασίας.

30 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στα ερωτήματα του Πρωτοδικείου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 7ης Νοεμβρίου 2006.

31 Η Επιτροπή ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να υποχρεώσει την IIC Informations-Industrie Consulting να της καταβάλει ποσό 181 263,61 ευρώ, πλέον τόκων με επιτόκιο 4 %, υπολογιζόμενων από την 1η Νοεμβρίου 1998,

— να καταδικάσει την IIC Informations-Industrie Consulting στα δικαστικά έξοδα.

32 Η εναγόμενη ζητεί από το Πρωτοδικείο:

— να απορρίψει την αγωγή,

— επικουρικώς να της παράσχει προστασία από την αναγκαστική εκτέλεση, επιτρέποντάς της να συστήσει ασφάλεια, ενδεχομένως υπό μορφή τραπεζικής εγγυήσεως, προκειμένου να αποφύγει τυχόν αναγκαστική εκτέλεση,

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

Σκεπτικό

33 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το σύνολο σχεδόν των δαπανών για τις οποίες η εναγόμενη έλαβε χρηματοδότηση δεν είναι αποδοτέες. Κατά την Επιτροπή, από τις διαλαμβανόμενες στις σκέψεις 18 έως 20 ανωτέρω εκθέσεις προκύπτει ότι η εναγόμενη υποχρεούται, σύμφωνα με το σημείο 4.3 του παραρτήματος ΙΙ των συμβάσεων DCC και Donna, να επιστρέψει τα ποσά που της προκαταβλήθηκαν κατά το μέτρο που δεν δικαιούται χρηματοδότηση των δαπανών της.

34 Προς αντίκρουση των ισχυρισμών αυτών, η εναγόμενη προβάλλει δύο δέσμες αμυντικών ισχυρισμών. Με την πρώτη, αμφισβητεί τη δυνατότητα της Επιτροπής να αξιώσει ικανοποίηση της απαιτήσεώς της. Ειδικότερα, ισχυρίζεται ότι δεν μπορεί να εναχθεί (έλλειψη παθητικής νομιμοποιήσεως), ότι η προβαλλόμενη απαίτηση έχει παραγραφεί και ότι η Επιτροπή έχει απολέσει οποιοδήποτε δικαίωμα επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθέντων. Με τη δεύτερη, υποστηρίζει ότι επιτεύχθηκαν οι σκοποί των δύο σχεδίων και ότι οι δηλωθείσες δαπάνες είναι πραγματικές. Κατηγορεί την Επιτροπή για αντιφατική συμπεριφορά, διότι επιχειρεί εκ των υστέρων να αποφύγει τις συμβατικές υποχρεώσεις της επικαλούμενη καθαρά τυπικούς λόγους.

Επί της ιδιότητας του εναγόμενου (παθητική νομιμοποίηση)

Επιχειρήματα των διαδίκων

35 Η Επιτροπή φρονεί ότι νομίμως αξιώνει την καταβολή της απαιτήσεώς της από την εναγόμενη, διότι, βάσει των συμβάσεων DCC και Donna, αυτή υπέχει υποχρέωση επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθέντων. Συγκεκριμένα, τέτοια υποχρέωση ο κάθε αντισυμβαλλόμενος υπέχει ατομικά.

36 Κατά την εναγόμενη, από τις δύο συμβάσεις προκύπτει ότι σκοπός της Επιτροπής ήταν να υπάρχει ένας μόνο συνδιαλεγόμενος με τον οποίο να εξετάζει το σύνολο των δυσχερειών που ανακύπτουν κατά την εκτέλεση των συμβάσεων. Επομένως, η Ploenzke, ως συντονίστρια, δεν ενεργούσε ως απλή εντολοδόχος, επιφορτισμένη με τη λήψη των ενισχύσεων. Το συμπέρασμα αυτό δεν διαφοροποιείται από το γεγονός ότι, βάσει του σημείου 4.3 του παραρτήματος ΙΙ των συμβάσεων, οι αντισυμβαλλόμενοι υποχρεούνται να επιστρέψουν στην Επιτροπή τα αχρεωστήτως καταβληθέντα ποσά, διότι δεν περιγράφεται ο τρόπος επιστροφής των ποσών αυτών. Το σημείο 4.3 πρέπει να ερμηνευθεί κατά την έννοια ότι η Ploenzke ήταν ο συμβαλλόμενος μέσω του οποίου έπρεπε να εκτελεστούν οι συμβάσεις.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

37 Πρέπει να υπομνηστεί ότι οι συμβάσεις DCC και Donna συνάφθηκαν μεταξύ, αφενός, της Επιτροπής και, αφετέρου, της Ploenzke και της εναγόμενης, οι οποίες καλούνται «αντισυμβαλλόμενες», διευκρινίζεται δε ότι, δυνάμει του άρθρου 1, παράγραφος 3, των συμβάσεων DCC και Donna, η Ploenzke ενεργούσε, επιπλέον, ως «συντονίστρια». Κατά το άρθρο 1 των συμβάσεων αυτών, οι αντισυμβαλλόμενοι ευθύνονται αλληλεγγύως έναντι της Επιτροπής για την εκτέλεση των συμβάσεων όσον αφορά τις περιγραφόμενες στο παράρτημα Ι εργασίες.

38 Είναι αληθές ότι η Ploenzke, ως συντονίστρια, ήταν υπεύθυνη για την υποβολή παντός εγγράφου στην Επιτροπή, καθώς και για τις εν γένει σχέσεις των αντισυμβαλλομένων με αυτήν. Επιπλέον, από την πλευρά των αντισυμβαλλομένων, η Ploenzke ήταν ο μόνος συνδιαλεγόμενος με την Επιτροπή. Ωστόσο, η σχετική με τον συντονιστή συμβατική διάταξη πρέπει —κατά το οικείο γερμανικό δίκαιο και δη το άρθρο 242 του Bürgerliches Gesetzbuch (BGB, γερμανικός αστικός κώδικας)— να ερμηνευθεί σύμφωνα με τις αρχές της καλής πίστεως και της αμοιβαίας εμπιστοσύνης που πρέπει να διέπουν τις σχέσεις μεταξύ των συμβαλλομένων.

39 Ωστόσο, από το σημείο 4.3 του παραρτήματος ΙΙ των συμβάσεων προκύπτει σαφώς ότι υπόχρεοι να επιστρέψουν στην Επιτροπή τη διαφορά μεταξύ της πράγματι οφειλόμενης ενισχύσεως και των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών ήταν οι «αντισυμβαλλόμενοι» υπό την ιδιότητά τους αυτή και όχι ο συντονιστής. Επιπλέον, η Επιτροπή ορθώς επισήμανε ότι τα καθήκοντα συντονισμού που είχε αναλάβει η Ploenzke περιλάμβαναν μόνον ορισμένες επιπλέον εργασίες οργανωτικού χαρακτήρα, μεταξύ των οποίων και η μεταβίβαση, στους άλλους αντισυμβαλλομένους, των ποσών που καταβάλλει η Επιτροπή.

40 Κατά συνέπεια, δεν είναι εύλογο να ερμηνευθούν οι επίμαχες συμβάσεις κατά την έννοια ότι η Ploenzke, ως συντονίστρια, όφειλε να επιστρέψει τα ποσά των οποίων αποκλειστικός δικαιούχος ήταν, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 5, δεύτερο εδάφιο, των συμβάσεων, η εναγόμενη υπό την ιδιότητα της αντισυμβαλλόμενης και της οφειλέτριας. Οι συμβάσεις δεν περιέχουν καμία διάταξη που να υποχρεώνει την Ploenzke να επιστρέψει ποσά μεγαλύτερα από αυτά που η ίδια εισέπραξε ως αντισυμβαλλόμενη.

41 Επομένως, υπόχρεη για την επιστροφή των αχρεωστήτως προκαταβληθέντων ποσών είναι, εφόσον τέτοια υποχρέωση αποδειχθεί, η εναγόμενη.

42 Επομένως, ο ισχυρισμός περί ελλείψεως παθητικής νομιμοποιήσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί της παραγραφής

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

43 Βάσει της γερμανικής νομοθεσίας περί παραγραφής, εφαρμοστέες εν προκειμένω είναι οι σχετικές διατάξεις του BGB, καίτοι οι επίμαχες συμβάσεις χαρακτηρίζονται

ως «συμβάσεις δημοσίου δικαίου» κατά την έννοια του άρθρου 238 ΕΚ. Συγκεκριμένα, ο Bundesverwaltungsverfahrensgesetz (ομοσπονδιακός νόμος περί διοικητικών διαδικασιών, στο εξής: BVwVfG), της 25ης Μαΐου 1976 (BGBl. 1976 I, σ. 1253, και 2003 I, σ. 102), ο οποίος διέπει, μεταξύ άλλων, τις συμβάσεις δημοσίου δικαίου, αλλά σιωπά όσον αφορά τα ζητήματα παραγραφής, ορίζει, στο άρθρο 62, ότι, όσον αφορά τις συμβάσεις αυτές, οι διατάξεις του BGB εφαρμόζονται κατ' αναλογία και επικουρικώς.

44 Συναφώς, δεν αμφισβητείται ότι, πριν τη μεταρρύθμιση του γερμανικού ενοχικού δικαίου, η οποία τέθηκε σε ισχύ το 2002, οι διατάξεις περί παραγραφής των άρθρων 195 και 196 του BGB όριζαν ως γενική προθεσμία παραγραφής τα 30 έτη και ως ειδική προθεσμία, για συγκεκριμένες οικονομικής φύσεως αξιώσεις, τα δύο ή τα τέσσερα έτη.

45 Μετά τη μεταρρύθμιση του γερμανικού ενοχικού δικαίου, η γενική προθεσμία παραγραφής έχει οριστεί, σύμφωνα με το νέο κείμενο του άρθρου 195 του BGB, στα τρία έτη.

46 Το άρθρο 229, παράγραφος 6, τέταρτο εδάφιο, του Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch (εισαγωγικού νόμου του BGB, στο εξής: EGBGB) θεσπίζει, στο πλαίσιο της μεταρρυθμίσεως του ενοχικού δικαίου, μεταβατικό καθεστώς, δυνάμει του οποίου, αν η ισχύουσα μετά την 1η Ιανουαρίου 2002 προθεσμία παραγραφής που ορίζει ο BGB είναι συντομότερη από αυτή που ίσχυε μέχρι την ημερομηνία αυτή, εφαρμοστέα είναι η συντομότερη προθεσμία, η οποία υπολογίζεται από την 1η Ιανουαρίου 2002.

Επιχειρήματα των διαδίκων

47 Κατά την Επιτροπή, η αξίωσή της επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθέντων δεν έχει εν προκειμένω παραγραφεί. Σύμφωνα με το παλαιό κείμενο του άρθρου

195 του BGB, η αξίωση αυτή παραγραφόταν σε 30 έτη. Από τον συνδυασμό της νέας διατάξεως του άρθρου 195 του BGB και του άρθρου 229, παράγραφος 6, τέταρτο εδάφιο, του EGBGB, η προθεσμία παραγραφής της εν λόγω αξιώσεως είναι πλέον τριετής. Η προθεσμία αυτή άρχισε την 1η Ιανουαρίου 2002 και διακόπηκε πριν τη λήξη της στις 31 Δεκεμβρίου 2004, με την άσκηση της υπό κρίση αγωγής.

48 Όσον αφορά την εκ μέρους της εναγόμενης επίκληση της παλαιάς διατάξεως του άρθρου 196 του BGB, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η διάταξη αυτή απαριθμεί εξαντλητικώς όλες τις αξιώσεις που ρητώς δεν εμπίπτουν σε αυτήν και για τις οποίες δεν ισχύει, ως εκ τούτου, η σύντομη προθεσμία παραγραφής. Η θεμέλιος ιδέα της διατάξεως αυτής —σκοπός της οποίας είναι να παραγράφονται σύντομα οι απαιτήσεις από καθημερινές συναλλαγές για τις οποίες σπανίως εκδίδεται απόδειξη πληρωμής— δεν μπορεί να εφαρμοστεί κατ' αναλογία όσον αφορά τη χρηματοδότηση των επίμαχων σχεδίων από την Επιτροπή.

49 Η εναγόμενη απαντά ότι η απαίτηση της Επιτροπής έχει αποσβεστεί, διότι παραγράφηκε πριν από την άσκηση της αγωγής. Υποστηρίζει ότι οι πολιτιστικές πρωτοβουλίες, όπως αυτές που ξεκίνησαν με τα δύο επίμαχα σχέδια, εξαρτώνται εν πολλοίς από την παροχή ενισχύσεων. Η ανάγκη, όμως, για ασφάλεια δικαίου στον τομέα αυτόν είναι ιδιαίτερα επιτακτική, διότι οι αξιώσεις επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθέντων αποτελούν, από χρηματοοικονομικής απόψεως, σημαντικό παράγοντα πιέσεως για τον δικαιούχο. Επομένως, εφαρμογή έχει, κατ' αναλογία, η σύντομη προθεσμία παραγραφής που όριζε η παλαιά διάταξη του άρθρου 196 του BGB.

50 Η εναγόμενη διευκρινίζει ότι έχει συμφέρον συγκρίσιμο προς αυτό των οφειλετών κατά των οποίων προβάλλονται οι διαλαμβανόμενες στη διάταξη αυτή απαιτήσεις, δηλαδή απαιτήσεις που απορρέουν εν γένει από οικονομικές συναλλαγές οι οποίες απαιτούν ασφάλεια δικαίου διασφαλιζόμενη από τις σύντομες προθεσμίες παραγραφής. Η συμμετοχή της εναγόμενης στα δύο επίμαχα σχέδια πολιτιστικού χαρακτήρα είναι συνυφασμένη με σημαντικά οικονομικά συμφέροντα και συγκεκριμένες χρηματοοικονομικές συνέπειες. Η κατ' αναλογία εφαρμογή του εν

λόγω άρθρου 196 επιτρέπεται κατά το γερμανικό δίκαιο, διότι η διαλαμβανόμενη στις διατάξεις περί παραγραφής απαρίθμηση δεν είναι εξαντλητική, αφού ο νομοθέτης δεν θα μπορούσε να ρυθμίσει λεπτομερώς όλα τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της χορηγήσεως ευρωπαϊκής ενισχύσεως.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

51 Ενόψει της εξετάσεως του αν εφαρμοστέα εν προκειμένω, είτε ευθέως είτε αναλόγως, είναι η παλαιά διάταξη του άρθρου 196 του BG, πρέπει να υπομνηστεί ότι η διάταξη αυτή ορίζει σύντομη προθεσμία παραγραφής ως προς ορισμένες απαιτήσεις τις οποίες απαριθμεί λεπτομερώς.

52 Προκύπτει, όμως, ότι η διάταξη αυτή δεν αναφέρει την αξίωση επιστροφής των ποσών που προκαταβάλλονται ή καταβάλλονται στο πλαίσιο κοινοτικής ενισχύσεως. Επομένως, δεν εφαρμόζεται ευθέως στην υπό κρίση περίπτωση.

53 Όσον αφορά το ενδεχόμενο η διάταξη αυτή να εφαρμόζεται κατ' αναλογία, τέτοια εφαρμογή γίνεται δεκτή στο γερμανικό δίκαιο όταν υπάρχει κενό στην οικεία νομοθεσία, υπό την προϋπόθεση ότι η προς εκτίμηση πραγματική και νομική κατάσταση είναι συγκρίσιμη προς αυτή που ρυθμίζει ρητώς ο νόμος. Η κατ' αναλογία εφαρμογή προϋποθέτει, ιδίως, να είναι πολύ πιθανό ότι ο νομοθέτης, αν συμπλήρωνε το κενό αυτό λαμβάνοντας υπόψη τα αντίστοιχα συμφέροντα, θα υπήγαγε την επίμαχη περίπτωση στην εν λόγω ρύθμιση (αποφάσεις του ομοσπονδιακού δικαστηρίου σε υποθέσεις αστικού δικαίου, BGHZ τόμος 105, σ. 140, 143, τόμος 110, σ. 183, 193, τόμος 120, σ. 239, 252).

54 Όπως, όμως, προκύπτει από τις αιτιολογικές σκέψεις του BGB, το άρθρο 196 του κώδικα αυτού, όπως ίσχυε, στηρίζεται στην προϋπόθεση ότι οι καθημερινές

συναλλαγές χαρακτηρίζονται κατά κανόνα από άμεση εξόφληση και από την έλλειψη δικαιολογητικών ή την άμεση καταστροφή τους, και ότι δεν είναι εύλογο να υποχρεωθούν οι συμβαλλόμενοι να διατηρούν επί τριάντα έτη αποδεικτικά στοιχεία σχετικά με τη σύναψη ή την εκτέλεση τέτοιου τύπου συμβάσεως.

55 Βάσει των προεκτεθέντων, δεν διαπιστώνεται κενό στην οικεία διάταξη.

56 Συγκεκριμένα, το άρθρο 196 του BGB, όπως ίσχυε, προέβλεπε σύντομη παραγραφή μόνον των αξιώσεων επιστροφής ποσών που έχουν προκαταβληθεί στο πλαίσιο συμβάσεως εξαρτημένης εργασίας συναφθείσας με εργάτη ή με δικηγόρο. Η εναγόμενη, ως εμπορική εταιρεία, δεν μπορεί να εξομοιωθεί με αυτές τις σαφώς καθορισμένες κατηγορίες προσώπων. Εξάλλου, ως εμπορική εταιρεία, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι χρήζει της ειδικής προστασίας που διασφαλίζουν οι σύντομες προθεσμίες παραγραφής.

57 Επιπλέον, η κοινοτική χρηματοδότηση των επίμαχων πολιτιστικών σχεδίων δεν μπορεί να θεωρηθεί καθημερινή συναλλαγή. Συγκεκριμένα, αυτά τα σημαντικά, από οικονομικής απόψεως, σχέδια στηρίζονται σε πολύπλοκες συμβάσεις με ογκώδη παραρτήματα, οι οποίες προβλέπουν τεχνικούς και οικονομικούς ελέγχους και υποχρεώνουν την εναγόμενη να προσκομίζει λεπτομερή αποδεικτικά στοιχεία των δαπανών, προκειμένου να επιτύχει την απόδοσή τους.

58 Κατά συνέπεια, ο ισχυρισμός περί παραγραφής της απαιτήσεως της Επιτροπής πρέπει επίσης να απορριφθεί.

Επί της απώλειας του δικαιώματος επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθέντων

Επιχειρήματα των διαδίκων

59 Η Επιτροπή υποστηρίζει, αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της εναγόμενης, ότι δεν έχει απολέσει το δικαίωμα επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθέντων. Συγκεκριμένα, η εναγόμενη δεν μπορούσε να αναμένει, βάσει της συμπεριφοράς της Επιτροπής, ότι η Επιτροπή δεν θα διεκδικούσε την απαίτησή της. Επίσης, η εναγόμενη δεν μπορεί να επικαλεστεί το δικαίωμα προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, διότι η Επιτροπή διευκρίνισε, με τις προαναφερθείσες τεχνικές εκθέσεις, ότι τα επίμαχα σχέδια δεν πληρούν τα κριτήρια ποιότητας. Κατά συνέπεια, η εναγόμενη έπρεπε να αναμένει ότι θα της ζητηθεί η επιστροφή των επίμαχων ποσών.

60 Η εναγόμενη θεωρεί ότι είχε δικαιολογημένα σχηματίσει την πεποίθηση ότι η Επιτροπή δεν θα ασκήσει την αξίωσή της επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθέντων. Επομένως, η Επιτροπή απώλεσε το σχετικό δικαίωμά της. Συγκεκριμένα, λόγω της γενικής συμπεριφοράς της Επιτροπής, η εναγόμενη θεώρησε ότι η Επιτροπή παραιτήθηκε από το δικαίωμά της, διότι επί σχεδόν επτά έτη, ήτοι από την κατάρτιση των εκθέσεων οικονομικού ελέγχου και μέχρι το τέλος Δεκεμβρίου 2004, δεν έλαβε κανένα μέτρο ώστε να επιδιώξει δικαστικώς την επιστροφή των επίμαχων ποσών. Η εναγόμενη προσθέτει ότι η πεποίθησή της για παραίτηση της Επιτροπής από τα δικαιώματά της ήταν δικαιολογημένη, διότι, επί επτά έτη, η Επιτροπή ανέφερε τα επίμαχα σχέδια στον διαδικτυακό τόπο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκμεταλλευόμενη τα αποτελέσματά της για δικούς της σκοπούς. Πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι τα σχέδια αυτά δεν θα μπορούσαν να υλοποιηθούν χωρίς τη χρηματοδοτική συνδρομή της Επιτροπής και ότι η οικονομική επιβίωση της εναγόμενης εξαρτάται από το αν θα διατηρήσει το ποσό της ενισχύσεως. Η εναγόμενη τονίζει την ιδιαιτερότητα των συγκεκριμένων ενισχύσεων ως «μη επιστρεφόμενων». Καταλήγει στο συμπέρασμα ότι η αγωγή επιστροφής τους έπρεπε να ασκηθεί αμέσως, πράγμα που δεν συνέβη εν προκειμένω.

61 Κατά την εναγόμενη, η παραπομπή στις εκθέσεις οικονομικού ελέγχου στερείται σημασίας, διότι οι εμπειρογνώμονες που επέλεξε η Επιτροπή και στους οποίους ανέθεσε τη διεξαγωγή των σχετικών ελέγχων δεν κατάρτισαν τις εκθέσεις τους κατά τρόπο ανεξάρτητο και σύμφωνα με τους προσήκοντες επαγγελματικούς κανόνες. Ειδικότερα, δεν εξέτασαν επισταμένως τα επιχειρήματα που προέβαλε η εναγόμενη κατά τη διάρκεια της εκτελέσεως των σχεδίων.

62 Όσον αφορά το σχέδιο Donna, η ημερομηνία υποβολής της εκθέσεως εμπειρογνωμόνων της 26ης Ιουνίου 1998 δείχνει ότι η Επιτροπή ήθελε να αποφύγει την εξέταση των επιχειρημάτων της εναγόμενης. Συγκεκριμένα, κατά τη συνάντηση που διεξήχθη την ημέρα εκείνη, οι εκπρόσωποι της εναγόμενης απάντησαν στα ερωτήματα των εμπειρογνωμόνων της Επιτροπής. Ωστόσο, η Επιτροπή κοινοποίησε τα πρακτικά της συναντήσεως αυτής ελάχιστο χρόνο πριν διαβιβάσει το αίτημα επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθέντων. Το ίδιο συνέβη και με το σχέδιο DCC: στις 17 Δεκεμβρίου 1997 η Επιτροπή απέστειλε στους ενδιαφερομένους την τεχνική έκθεση και στις 23 Δεκεμβρίου 1997 κατήγγειλε τη σύμβαση.

63 Στο πλαίσιο αυτό, η εναγόμενη υποστηρίζει ότι δεν έχει ακόμη ζητήσει τα ποσά που η ίδια δικαιούται ως απόδοση των δαπανών της (352 800 ECU για το σχέδιο DCC και 110 781,45 ECU για το σχέδιο Donna), διότι θεώρησε ότι ούτε η Επιτροπή θα ασκήσει την αξίωσή της επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθέντων. Συγκεκριμένα, οι δύο συμβαλλόμενοι είχαν τότε σιωπηρώς συμφωνήσει να αφήσουν τα πράγματα ως είχαν, προκειμένου να διαμορφωθεί μια κατάσταση αποδεκτή από αμφοτέρους (pactum de non petendo). Η συμπεριφορά της εναγόμενης συνιστά, επομένως, απόδειξη της πεποιθήσεώς της για αδράνεια της Επιτροπής.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

64 Πρέπει να απορριφθεί εξαρχής ο ισχυρισμός της εναγόμενης ότι οι δύο συμβαλλόμενοι είχαν τότε σιωπηρώς συμφωνήσει να αφήσουν τα πράγματα ως

είχαν προκειμένου να διαμορφωθεί μια κατάσταση αποδεκτή από αμφοτέρους. Συγκεκριμένα, πρόκειται για ισχυρισμό ο οποίος δεν στηρίζεται σε κανένα στοιχείο της δικογραφίας. Μολονότι η Επιτροπή αμφισβήτησε έντονα τον ισχυρισμό αυτόν, η εναγόμενη δεν προσκόμισε κανένα αποδεικτικό στοιχείο από το οποίο να συνάγεται αμοιβαία σιωπηρή παραίτηση των συμβαλλομένων από τα δικαιώματά τους.

65 Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να προστεθεί ότι, λόγω της σημαντικής διαφοράς μεταξύ των σχετικών ποσών ως προς το ύψος τους, δηλαδή μεταξύ, αφενός, των 180 000 ευρώ, την επιστροφή των οποίων ζητεί η Επιτροπή, και, αφετέρου, των 650 000 ευρώ, την καταβολή των οποίων ζητεί η εναγόμενη ως απόδοση δαπανών, δεν είναι αξιόπιστος ο ισχυρισμός περί συνάψεως pactum de non petendo. Εξάλλου, ακόμη και ενώπιον του Πρωτοδικείου, η εναγόμενη δεν επικαλέστηκε συμψηφισμό ενδεχόμενης απαιτήσεώς της με αυτήν της Επιτροπής, αλλά απλώς ανέφερε ότι «επιφυλάσσεται του δικαιώματός της να ζητήσει από την Επιτροπή την καταβολή των υπολοίπων ποσών». Ωστόσο, σύμφωνα με τη νέα διατύπωση του άρθρου 215 του BGB, τυχόν παραγραφή της απαιτήσεώς της δεν θα εμπόδιζε την εναγόμενη να την προβάλει προς συμψηφισμό στο πλαίσιο της παρούσας δίκης.

66 Περαιτέρω, διαπιστώνεται ότι, κατά το γερμανικό δίκαιο, η έννοια της απώλειας δικαιώματος αναπτύχθηκε νομολογιακώς στο πλαίσιο του άρθρου 242 του BGB, το οποίο υποχρεώνει τους αντισυμβαλλομένους να εκτελούν τη σύμβασή τους σύμφωνα με τις αρχές της καλής πίστεως και της αμοιβαίας εμπιστοσύνης που πρέπει εν γένει να διέπουν τις έννομες σχέσεις μεταξύ ιδιωτών. Κατά τη νομολογία, απώλεια συμβατικού δικαιώματος του δανειστή επέρχεται εφόσον ο μεν δανειστής δεν το ασκήσει επί μακρόν, ο δε οφειλέτης, λόγω της εν γένει συμπεριφοράς του δανειστή, πιστεύει ευλόγως ότι το δικαίωμα αυτό δεν θα ασκηθεί στο μέλλον (BGHZ τόμος 91, σ. 62, 71, τόμος 105, σ. 290, 298, και, ιδίως, τόμος 146, σ. 217, 220 και 221).

67 Πρέπει να εξεταστεί, πρώτον, η διάρκεια του χρονικού διαστήματος κατά το οποίο ο δανειστής δεν άσκησε το δικαίωμά του, δεδομένου ότι η σημασία της διάρκειας της αδράνειας διαφέρει κατά περίπτωση. Δεύτερον, πρέπει να ληφθεί υπόψη η φύση και

η σημασία της απαιτήσεως, η οποία μπορεί να είναι είτε ιδιωτικού είτε δημοσίου δικαίου, και, τέλος, ο βαθμός της εμπιστοσύνης που δημιούργησε η συμπεριφορά του δανειστή, καθώς και το μέγεθος της ανάγκης προστασίας του οφειλέτη.

68 Όσον αφορά το χρονικό διάστημα κατά το οποίο η Επιτροπή παρέμεινε αδρανής, εν προκειμένω διαπιστώνεται, καταρχάς, ότι το διάστημα αυτό υπολογίζεται από την 1η Νοεμβρίου 1998. Συγκεκριμένα, με τα διαλαμβανόμενα στη σκέψη 24 ανωτέρω ένταλμα επιστροφής και χρεωστικό σημείωμα, η Επιτροπή ζήτησε σαφώς και κατηγορηματικώς από την εναγόμενη, υπό μορφή οχλήσεως, να επιστρέψει 179 337 ECU μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 1998.

69 Επομένως, οτιδήποτε αφορά το διάστημα πριν την ημερομηνία αυτή —όπως είναι ο επικρινόμενος από την εναγόμενη τρόπος καταρτίσεως των διαλαμβανόμενων στις σκέψεις 18 έως 22 ανωτέρω τεχνικών εκθέσεων και εκθέσεων οικονομικού ελέγχου— δεν ασκεί επιρροή ως προς το αν η Επιτροπή απώλεσε, όπως υποστηρίζει η εναγόμενη, το δικαίωμά της επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθέντων μετά τις 31 Οκτωβρίου 1998, απλώς και μόνον επειδή δεν το άσκησε δικαστικώς πριν τις 24 Δεκεμβρίου 2004.

70 Διαπιστώνεται, περαιτέρω, ότι η Επιτροπή άσκησε την υπό κρίση αγωγή πλέον των έξι ετών μετά την όχληση της 31ης Οκτωβρίου 1998, εντός της ισχύουσας εν προκειμένω προθεσμίας παραγραφής, η οποία ήταν αρχικώς τριάντα και κατόπιν τρία έτη (βλ. σκέψεις 44 έως 46 ανωτέρω). Ωστόσο, δεν μπορεί ο δανειστής να στερηθεί τη δυνατότητα να επωφεληθεί πλήρως της προθεσμίας της παραγραφής, ιδίως όταν αυτή είναι σχετικώς σύντομη σε σχέση με αυτή των τριάντα ετών.

71 Πρέπει να προστεθεί ότι η εναγόμενη υποχρεούταν, δυνάμει του άρθρου 257, παράγραφοι 1, σημείο 4, και 4, του Handelsgesetzbuch (γερμανικού εμπορικού κώδικα, στο εξής: HGB) και του άρθρου 147, παράγραφοι 1, σημείο 4, και 3, του Abgabenordnung (γερμανικού φορολογικού κώδικα, στο εξής: AO), να διατηρεί επί

δέκα έτη οποιοδήποτε λογιστικό έγγραφο σχετικό με την εκτέλεση των σχεδίων DCC και Donna. Μολονότι με τα άρθρα 2 και 4 του νόμου περί τροποποιήσεως διατάξεων της φορολογικής νομοθεσίας της 19ης Δεκεμβρίου 1998 (BGBl. 1998 I, σ. 3816) η διάρκεια της υποχρεώσεως διατηρήσεως των λογιστικών εγγράφων παρατάθηκε στα δέκα έτη μόλις το 1998, το νέο όριο εφαρμόζεται, σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 5 του νόμου αυτού, εφόσον στο τέλος του 1998 εξακολουθεί να υφίσταται υποχρέωση διατηρήσεως των εν λόγω εγγράφων. Επειδή, όμως, τα σχέδια DCC και Donna εκτελέστηκαν το 1997, τα σχετικά λογιστικά έγγραφα έπρεπε να διατηρηθούν, σύμφωνα με τις προϊσχύσασες διατάξεις του HGB και του AO, επί έξι έτη και, επομένως, η υποχρέωση αυτή εξακολουθούσε να υφίσταται στο τέλος του 1998.

72 Η εναγόμενη δεν ισχυρίστηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου ότι ως προς αυτήν ίσχυε ειδική, μικρότερης διάρκειας, υποχρέωση διατηρήσεως λογιστικών βιβλίων και εγγράφων και ότι, επομένως, δεν είχε τέτοια υποχρέωση όταν ασκήθηκε η υπό κρίση αγωγή. Αντιθέτως, επικαλέστηκε τις διατάξεις του άρθρου 45 του Sozialgesetzbuch X (γερμανικού κώδικα κοινωνικού δικαίου, μέρος X της 18ης Αυγούστου 1980 (BGBl. 1980 I, σ. 1469, και 2001 I, σ. 130) και του άρθρου 48 του BVwVfG (βλ. σκέψη 43 ανωτέρω), κατά τις οποίες, για την ανάκληση παράνομης ευνοϊκής διοικητικής πράξεως, οι διοικητικές αρχές διαθέτουν, καταρχήν, προθεσμία ενός μόνον έτους.

73 Αρκεί να επισημανθεί, συναφώς, ότι η προθεσμία αυτή του ενός έτους αφορά διοικητικές διαδικασίες στο πλαίσιο των οποίων η δημόσια διοίκηση μπορεί να εκδώσει μονομερή διοικητική πράξη. Αντιθέτως, οι διατάξεις που επικαλείται η εναγόμενη δεν έχουν καμία εφαρμογή εν προκειμένω, διότι, σύμφωνα με τη σύμβαση μεταξύ της Επιτροπής και της εναγόμενης, η Επιτροπή δεν έχει αρμοδιότητα να εκδίδει τέτοιες πράξεις.

74 Επομένως, το άνω των έξι ετών χρονικό διάστημα που παρήλθε μεταξύ της οχλήσεως της εναγόμενης και της ασκήσεως της υπό κρίση αγωγής δεν κρίνεται, υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις, ως αρκετά μακρό ώστε να απολέσει η Επιτροπή την απαίτησή της.

75 Όσον αφορά τη φύση και τη σημασία της απαιτήσεως αυτής, η εναγόμενη δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει ότι η αξίωση της Επιτροπής για επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων αποδυναμώθηκε λόγω των χαρακτηριστικών ή του ύψους της εν λόγω αξιώσεως.

76 Όσον αφορά την πεποίθηση που ενδεχομένως δημιούργησε στην εναγόμενη η συμπεριφορά της Επιτροπής, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι από τη δικογραφία δεν προκύπτει καμία πράξη, πέραν της απλής αδράνειας επί πολλά έτη, διά της οποίας η Επιτροπή εκδήλωσε την πρόθεσή της να παραιτηθεί από το δικαίωμά της επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθέντων. Αντιθέτως, όπως προκύπτει από την απόφαση του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή, με την οποία περατώθηκε στις 27 Απριλίου 2000 η διαδικασία επί της καταγγελίας της εναγόμενης, η Επιτροπή ρητώς δήλωσε ενώπιον του Διαμεσολαβητή ότι προτίθεται να ασκήσει δικαστικώς το δικαίωμά της αυτό.

77 Επιπλέον, η εναγόμενη, ως συνετός και ενημερωμένος επιχειρηματίας, όφειλε να γνωρίζει ότι το 2002 τέθηκε σε ισχύ η μεταρρύθμιση του γερμανικού ενοχικού δικαίου. Μπορούσε, επομένως, να αναμένει ότι η Επιτροπή θα επωφεληθεί πλήρως της νέας προθεσμίας παραγραφής η οποία έληγε στις 31 Δεκεμβρίου 2004 (βλ. σκέψεις 44 έως 46 ανωτέρω). Το ότι η ίδια επέλεξε να μην επιδιώξει δικαστικώς την είσπραξη της δικής της απαιτήσεως από την Επιτροπή δεν θα μπορούσε να της δημιουργήσει την εύλογη πεποίθηση ότι η Επιτροπή δεν θα ασκήσει την αξίωσή της επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθέντων. Σε κάθε περίπτωση, η εναγόμενη δεν ισχυρίστηκε ότι η Επιτροπή την εμπόδισε, διά της συμπεριφοράς της, να ασκήσει εγκαίρως αγωγή για την είσπραξη της απαιτήσεώς της.

78 Τέλος, όσον αφορά την ανάγκη προστασίας της, η εναγόμενη ισχυρίζεται ότι, ως εταιρεία περιορισμένης ευθύνης, καταλέγεται στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις και, επομένως, πρέπει να γίνει σαφής διάκριση, ως προς το ζήτημα αυτό, μεταξύ της ίδιας και της ανώνυμης εταιρείας Ploenzke, η οποία δραστηριοποιείται σε παγκόσμια κλίμακα.

79 Επισημαίνεται, συναφώς, ότι το μικρό μέγεθος της οφειλέτριας εταιρείας δεν αρκεί αφ' εαυτού για να αναγνωριστεί ότι ο δανειστής της απώλεσε την απαίτησή του, εκτός αν η οφειλέτρια περιήλθε σε δεινή οικονομική θέση λόγω της συμπεριφοράς του δανειστή. Ωστόσο, η δικογραφία δεν περιέχει κανένα στοιχείο που να αποδεικνύει ότι η Επιτροπή συμπεριφέρθηκε κατ' αυτόν τον τρόπο κατά το διάστημα μεταξύ 1ης Νοεμβρίου 1998 και της ασκήσεως της υπό κρίση αγωγής.

80 Εξάλλου, η εναγόμενη δεν μπορεί να επικαλεστεί λυσιτελώς ότι, ως μικρή επιχείρηση, δεν διαθέτει πείρα για την εκτέλεση των δύο σχεδίων που χρηματοδότησε η Επιτροπή. Συγκεκριμένα, ο Β., πρώην διαχειριστής της εναγόμενης και μέλος της επαγγελματικής ομάδας που απασχολήθηκε στο πλαίσιο των σχεδίων αυτών (βλ. σκέψη 12 ανωτέρω), υπέγραψε τις συμβάσεις DCC και Donna εξ ονόματος της Ploenzke, ως διευθυντής τμήματος εταιρείας αυτής. Επιπλέον, ο Β. αναφέρεται ως ένας από τους εκπροσώπους της Ploenzke στο παράρτημα της συμβάσεως DCC και ως μοναδικός εκπρόσωπος της Ploenzke στο παράρτημα της συμβάσεως Donna. Δεδομένων των δεσμών αυτών μεταξύ των δύο εταιρειών, προκύπτει ότι η εναγόμενη δεν έχει αντικειμενική ανάγκη προστασίας από εκ μέρους της Επιτροπής άσκηση της αξιώσεως επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθέντων.

81 Κατά συνέπεια, δεδομένων των συγκεκριμένων περιστάσεων, ο ισχυρισμός περί απώλειας δικαιώματος δεν μπορεί να γίνει δεκτός.

82 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η πρώτη δέσμη αμυντικών ισχυρισμών της ΙΙC πρέπει να απορριφθεί. Κατά συνέπεια, διαπιστώνεται ότι η απαίτηση της Επιτροπής είναι αξιώσιμη. Μένει, ωστόσο, να εξεταστεί ποιες είναι οι αποδοτέες δαπάνες στο πλαίσιο των δύο επίμαχων σχεδίων.

Επί των αποδοτέων δαπανών στο πλαίσιο των σχεδίων DCC και Donna

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

83 Υπενθυμίζεται ότι η αξίωση της Επιτροπής για επιστροφή των προκαταβληθέντων ποσών απορρέει από το σημείο 4.3 του παραρτήματος ΙΙ εκάστης συμβάσεως. Συγκεκριμένα, κατά την εν λόγω συμβατική διάταξη, τέτοια αξίωση υφίσταται εφόσον το συνολικό ποσό της ενισχύσεως που οφείλει η Επιτροπή για τα σχέδια αυτά, όπως διαμορφώνεται κατόπιν λογιστικού ελέγχου, είναι κατώτερο από τα ποσά που έχουν ήδη καταβληθεί για τα σχέδια. Επομένως, κατ' εφαρμογή του εν λόγω σημείου 4.3, πρέπει να εξεταστεί αν τα ποσά που έχουν προκαταβληθεί στην εναγόμενη υπερβαίνουν το ποσό των επιλέξιμων δαπανών.

84 Συναφώς, προκύπτει ότι η Επιτροπή απέρριψε όλες τις δαπάνες των οποίων την απόδοση ζήτησε η εναγόμενη στο πλαίσιο του σχεδίου DCC, δηλαδή δαπάνες συνολικού ύψους 1 960 943 DEM, στις οποίες περιλαμβάνονται δαπάνες προσωπικού (834 568 DEM), υπεργολαβίας (618 631 DEM), εξοπλισμού (384 018 DEM), μετακινήσεων (32 682 DEM), αναλώσιμων προϊόντων (35 017 DEM), καθώς και γενικές δαπάνες (56 027 DEM).

85 Στο πλαίσιο του σχεδίου Donna, η Επιτροπή δέχθηκε να αποδώσει μόνον 46 300,18 DEM, ενώ η εναγόμενη είχε ζητήσει την απόδοση δαπανών συνολικού ύψους 646 809 DEM, στις οποίες περιλαμβάνονται δαπάνες προσωπικού (227 998,39 DEM), υπεργολαβίας (257 659 DEM), εξοπλισμού (106 871 DEM), μετακινήσεων (22 659 DEM), αναλώσιμων προϊόντων (9 236 DEM), καθώς και γενικές δαπάνες (22 385 DEM).

86 Στο πλαίσιο αυτό, η εναγόμενη κατηγορεί την Επιτροπή για αντιφατική συμπεριφορά, με το επιχείρημα ότι η άσκηση της αξιώσεως επιστροφής των

αχρεωστήτως καταβληθέντων έρχεται σε αντίθεση με το γεγονός ότι όλες οι συμβατικές παροχές εκπληρώθηκαν προσηκόντως. Υποστηρίζει, ακόμη, ότι όλες οι δαπάνες που δήλωσε στην Επιτροπή είναι επιλέξιμες προς απόδοση.

Επί της αντιφατικής συμπεριφοράς της Επιτροπής

— Επιχειρήματα των διαδίκων

87 Κατά την Επιτροπή, η εκ μέρους της διεκδίκηση της επιστροφής των προκαταβληθέντων ποσών δεν συνιστά αντιφατική συμπεριφορά. Συγκεκριμένα, τα επίμαχα σχέδια είναι αποτυχημένα, διότι δεν πληρούν τα κριτήρια ποιότητας.

88 Σε κάθε περίπτωση, η απόδοση των δαπανών δεν εξαρτάται από την επιτυχία ή την αποτυχία των σχεδίων. Συγκεκριμένα, ανεξαρτήτως της επιτυχίας των σχεδίων, η εναγόμενη δεν λαμβάνει υπόψη της το ότι η Επιτροπή έχει αξίωση επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθέντων, διότι οι δαπάνες των οποίων ζητήθηκε η απόδοση δεν ήταν επιλέξιμες κατά την έννοια των σημείων 1 και 5 του παραρτήματος ΙΙ εκάστης συμβάσεως. Επομένως, το μόνο αποφασιστικό κριτήριο είναι το αν η εναγόμενη μπορεί να αποδείξει ότι οι δαπάνες είναι επιλέξιμες, πράγμα που δεν κατόρθωσε.

89 Η εναγόμενη ισχυρίζεται ότι εκπλήρωσε εξ ολοκλήρου και προσηκόντως τις προβλεπόμενες στις δύο συμβάσεις παροχές. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή χρησιμοποιεί σήμερα τα αποτελέσματα των δύο σχεδίων στη διαφήμιση που πραγματοποιεί στον διαδικτυακό τόπο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως. Στον εν λόγω διαδικτυακό τόπο υπάρχει παραπομπή στο μνημόνιο συμφωνίας για την ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά, με το οποίο η Επιτροπή ευχαριστεί τον Β. για τη συμβολή του στην υλοποίηση των στόχων του μνημονίου συμφωνίας. Το σχέδιο DCC χρησιμοποιείται

ως παράδειγμα των ικανοτήτων του Β. Επίσης, με έγγραφο της 16ης Μαρτίου 1998, η Επιτροπή ευχαριστεί την εναγόμενη για τη συνεισφορά της στο μνημόνιο συμφωνίας και, επομένως, στα δύο σχέδια. Είναι σημαντικό το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν εξάλειψε τις διά του διαδικτύου παραπομπές στα δύο σχέδια και, επομένως, δεν αποστασιοποιήθηκε από τους επιτευχθέντες στο πλαίσιο των σχεδίων αυτών στόχους.

90 Η εναγόμενη προσθέτει ότι παραδόθηκαν οι εκθέσεις, τα προγράμματα, καθώς και το ψηφιακό και αναλογικό υλικό που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο των σχεδίων και ότι οι προβαλλόμενες δαπάνες προσωπικού είναι πραγματικές. Κατά τη διάρκεια της υλοποιήσεως των σχεδίων, ουδεμία από τις προβαλλόμενες με την αγωγή αιτιάσεις γνωστοποιήθηκε στην εναγόμενη. Οι συμβατικές διατάξεις που επικαλείται η Επιτροπή αποσκοπούν απλώς και μόνο στη διευκόλυνση της αποδείξεως και του ελέγχου των επιλέξιμων δαπανών που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο των δύο σχεδίων.

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

91 Η εναγόμενη φρονεί, κατ' ουσίαν, ότι η επιτυχία των σχεδίων DCC και Donna αρκεί, αφεαυτή, για να απορριφθεί η αξίωση της Επιτροπής για επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων, διότι η αξίωση αυτή στηρίζεται σε εκτίμηση της επιλεξιμότητας των δαπανών βάσει καθαρά τυπικών κριτηρίων.

92 Ο ισχυρισμός αυτός δεν μπορεί να γίνει δεκτός.

93 Συγκεκριμένα, η Επιτροπή υπέχει από το άρθρο 274 ΕΚ υποχρέωση χρηστής και υγιούς διαχειρίσεως των κοινοτικών πόρων. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το σύστημα της χορηγήσεως των κοινοτικών ενισχύσεων, η χρησιμοποίηση των εν λόγω ενισχύσεων υπόκειται σε κανόνες που ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα τη μερική

ή ολική επιστροφή της χορηγηθείσας ενισχύσεως. Επομένως, ο δικαιούχος της ενισχύσεως, του οποίου η αίτηση έχει εγκριθεί από την Επιτροπή, δεν αποκτά, εξ αυτού του γεγονότος, κανένα οριστικό δικαίωμα για τη λήψη ολόκληρης της ενισχύσεως, εφόσον δεν πληροί τις προϋποθέσεις από τις οποίες αυτή εξαρτάται (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 14ης Ιουλίου 1997, Τ-81/95, Interhotel κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. ΙΙ-1265, σκέψη 62, και της 29ης Σεπτεμβρίου 1999, Τ-126/97, Sonasa κατά Επιτροπής, Συλλογή 1997, σ. ΙΙ-2793, σκέψη 59).

94 Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο έκρινε ότι, κατά θεμελιώδη αρχή που διέπει τις κοινοτικές ενισχύσεις, η Κοινότητα μπορεί να χρηματοδοτεί μόνον πραγματικές δαπάνες. Επομένως, προκειμένου η Επιτροπή να μπορεί να ασκήσει εξουσία ελέγχου, οι δικαιούχοι των κοινοτικών ενισχύσεων πρέπει να μπορούν να αποδεικνύουν το υποστατό των δαπανών που καταλογίζονται σε σχέδια για τα οποία χορηγήθηκαν τέτοιες ενισχύσεις, η δε υποβολή αξιόπιστων πληροφοριακών στοιχείων από τους εν λόγω δικαιούχους είναι απολύτως αναγκαία για την εύρυθμη λειτουργία του συστήματος ελέγχου και αποδείξεως που έχει θεσπισθεί προς εξακρίβωση της συνδρομής των προϋποθέσεων χορηγήσεως των ενισχύσεων αυτών. Συνεπώς, η απόδειξη ότι το σχέδιο πραγματοποιήθηκε δεν αρκεί προς δικαιολόγηση συγκεκριμένης ενισχύσεως. Επιπλέον, ο δικαιούχος της ενισχύσεως οφείλει να αποδεικνύει ότι πραγματοποίησε τις δηλωθείσες δαπάνες σύμφωνα με τις προϋποθέσεις χορηγήσεώς της, επιλέξιμες δε μπορούν να θεωρηθούν μόνον οι προσηκόντως δικαιολογηθείσες δαπάνες. Η υποχρέωση τηρήσεως των χρηματοδοτικών προϋποθέσεων καταλέγεται στις ουσιώδεις δεσμεύσεις του δικαιούχου και, για τον λόγο αυτό, αποτελεί προϋπόθεση της χορηγήσεως κοινοτικής ενισχύσεως (βλ., επ' αυτού, την απόφαση του Δικαστηρίου της 19ης Ιανουαρίου 2006, C-240/03 P, Comunità montana della Valnerina κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. I-731, σκέψεις 69, 76, 78, 86 και 97).

95 Το Δικαστήριο αποφάνθηκε επίσης ότι η προβλεπόμενη στη σύμβαση κοινοτικής ενισχύσεως υποχρέωση διαβιβάσεως στην Επιτροπή, με τον προβλεπόμενο τύπο και εντός της τασσόμενης προθεσμίας, των παραστατικών των δαπανών που δηλώνονται ως επιλέξιμες έχει επιτακτικό χαρακτήρα, η δε υποχρέωση προσκομίσεως κατάλληλων παραστατικών έχει ως μόνο σκοπό το να διαθέτει η Επιτροπή τα απαραίτητα στοιχεία για να ελέγξει αν οι κοινοτικοί πόροι χρησιμοποιήθηκαν κατά τους συμβατικούς όρους (βλ., επ' αυτού, την απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Ιανουαρίου 2006, C-279/03 OP, Implants κατά Επιτροπής, η οποία δεν έχει δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψεις 36 και 37).

96 Ομοίως, στο πλαίσιο χρηματοδοτήσεων από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων και από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Δικαστήριο τόνισε τη σημασία του κανόνα ότι μόνον οι δαπάνες που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες βαρύνουν τον κοινοτικό προϋπολογισμό και, επομένως, η Επιτροπή μπορεί να μειώσει, να αναστείλει ή να καταργήσει μια κοινοτική ενίσχυση σε περίπτωση παρατυπιών. Κατά το Δικαστήριο, ακόμη και παρατυπίες «τεχνικού χαρακτήρα», οι οποίες δεν έχουν συγκεκριμένο χρηματοοικονομικό αντίκτυπο, μπορούν να πλήξουν τα χρηματοοικονομικά συμφέροντα της Ένωσης και να διακυβεύσουν την τήρηση των διατάξεων του κοινοτικού δικαίου και, συνεπώς, να δικαιολογήσουν την επιβολή χρηματοοικονομικών διορθώσεων εκ μέρους της Επιτροπής (απόφαση του Δικαστηρίου της 15ης Σεπτεμβρίου 2005, C-199/03, Ιρλανδία κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. I-8027, σκέψεις 26, 27, 29 και 31).

97 Όπως προκύπτει από τη νομολογία, το ότι η Επιτροπή εμμένει στην απαίτησή της να τηρήσει η εναγόμενη απαρέγκλιτα τις συμβατικές υποχρεώσεις της όσον αφορά τις καταστάσεις δαπανών και τη δικαιολόγηση των καταβληθέντων ποσών δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως τυπολατρία. Απόκειται μάλλον στην εναγόμενη να αποδείξει ότι έχει πράγματι τηρήσει τις υποχρεώσεις της όσον αφορά τη λογιστική τεκμηρίωση.

98 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από τους σχετικούς με το βάρος αποδείξεως κανόνες. Σύμφωνα με τους κανόνες αυτούς, η Επιτροπή υποχρεούται, βεβαίως, ως ενάγουσα, να αποδείξει το βάσιμο της αξιώσεώς της για επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων [απόφαση του Bundesgerichtshof (γερμανικό ομοσπονδιακό δικαστήριο) της 14ης Ιανουαρίου 1991, II ZR 190/89, BGHZ τόμος 113, σ. 222, 226], καθώς και να εξηγήσει κατά πειστικό τρόπο και, σε περίπτωση αμφισβητήσεως, να αποδείξει ότι τα ποσά που έχει καταβάλει υπερβαίνουν την οφειλόμενη ενίσχυση.

99 Ωστόσο, η Επιτροπή οφείλει να συμβάλλει μόνον στις δαπάνες που καταβάλλονται σύμφωνα με τους όρους των συμβάσεων και δικαιολογούνται προσηκόντως. Μόνον αν η εναγόμενη προσκομίσει κατάλληλα παραστατικά δαπανών οφείλει ενδεχομένως η Επιτροπή να αποδείξει ότι δεν υποχρεούται να αποδώσει τις καταβληθείσες δαπάνες λόγω ελαττωματικής εκπληρώσεως της συμβατικής παροχής ή λόγω

ανακρίβειας των σχετικών παραστατικών (βλ., επ' αυτού, τις προτάσεις της γενικής εισαγγελέα Kokott στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Μαρτίου 2005, C-294/02, Επιτροπή κατά AMI Semiconductor Belgium κ.λπ., Συλλογή 2005, σ. I-2175, I-2178, σκέψεις 174 επ.).

100 Εξάλλου, όσον αφορά τον ισχυρισμό περί επιτυχίας των επίμαχων σχεδίων, πρέπει να προστεθεί ότι η εναγόμενη παραδέχθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι η δικογραφία δεν περιέχει κανένα έγγραφο που επιβεβαιώνει ότι ήταν επιτυχής η ψηφιοποίηση του επιλεγέντος στο πλαίσιο του σχεδίου DCC πολιτιστικού περιεχομένου ή η εγκατάσταση εικονικού φόρουμ στο πλαίσιο του σχεδίου Donna. Η εναγόμενη, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, έκανε λόγο ακόμη και για αποτυχία των σχεδίων, οφειλόμενη στο ότι το 1997 δεν υπήρχαν αρκετοί χρήστες που να διαθέτουν ταχεία σύνδεση στο διαδίκτυο και στο ότι χρησιμοποιούνταν εντελώς ακατάλληλα μόντεμ.

101 Η εναγόμενη ισχυρίζεται ότι τα αποτελέσματα των δύο σχεδίων χρησιμοποιούνται για διαφημιστικούς σκοπούς στον διαδικτυακό τόπο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, αλλά η Επιτροπή απέδειξε, με το υπόμνημά της απαντήσεως (σημεία 21 έως 29), ότι τα διαθέσιμα στον εν λόγω διαδικτυακό τόπο στοιχεία αφορούν την αρχή της υλοποιήσεως των σχεδίων (το 1997), χωρίς να γίνεται λόγος για το τυχόν αποτέλεσμά τους. Τέλος, τα αποσπάσματα από το μνημόνιο συμφωνίας για την ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά και, ειδικότερα, οι ευχαριστίες τις οποίες επικαλείται η εναγόμενη δεν αποτελούν ένδειξη της επιτυχίας των σχεδίων.

102 Τέλος, είναι αληθές ότι, στο πλαίσιο του μνημονίου συμφωνίας για την ευρωπαϊκή πολιτιστική κληρονομιά, το όνομα του πρώην διαχειριστή της εναγόμενης Β. αναφέρεται στο πλαίσιο της «Ομάδας εργασίας 4 — Προτεραιότητες όσον αφορά το ψηφιακό περιεχόμενο για τον πολιτισμό». Ωστόσο, όπως ορθώς επισήμανε η Επιτροπή, η συνεργασία του Β. στο σχέδιο «Πολυμέσα για την εκπαίδευση και θέσεις εργασίας για μια ολοκληρωμένη πολιτιστική πρωτοβουλία» μνημονεύεται απλώς και μόνον στο πλαίσιο γενικών ευχαριστιών προς όλους τους μετέχοντες στο σχέδιο DCC. Η τελική έκθεση της ομάδας εργασίας 4 επίσης δεν μπορεί να συνιστά αντικειμενική επιβεβαίωση του αποτελέσματος του σχεδίου DCC, διότι η έκθεση αυτή καταρτίστηκε από τον ίδιο του Β. Ομοίως, η διατύπωση που χρησιμοποιεί η Επιτροπή στο έγγραφο της 16ης Μαρτίου 1998, με το οποίο ευχαριστεί την

εναγόμενη για την εργασία της, αποτελεί απλώς τύπο ευγενείας και δεν αποδεικνύει ότι η εν λόγω ομάδα εργασίας κατέληξε σε συγκεκριμένο και επιτυχημένο αποτέλεσμα.

103 Από το σύνολο των προεκτεθέντων συνάγεται ότι ο ισχυρισμός περί αντιφατικής συμπεριφοράς της Επιτροπής πρέπει να απορριφθεί.

Επί της επιλεξιμότητας των δηλωθεισών δαπανών

104 Σχετικά με τις δαπάνες που μπορεί να καταβλήθηκαν για την εκτέλεση των σχεδίων DCC και Donna, δηλαδή τις άμεσες (δαπάνες προσωπικού, υπεργολαβίας, εξοπλισμού, μετακινήσεων, αναλώσιμων προϊόντων) και τις έμμεσες δαπάνες (γενικές δαπάνες), υπενθυμίζεται ότι το σημείο 1.2 του παραρτήματος II εκάστης συμβάσεως ορίζει ότι αποδοτέες είναι οι πραγματικές δαπάνες, εφόσον είναι αναγκαίες για το σχέδιο, αποδεικνύονται και καταβλήθηκαν κατά την περίοδο εκτελέσεως των σχεδίων.

105 Απόκειται, επομένως, στην εναγόμενη να αποδείξει (βλ. σκέψη 99 ανωτέρω) ότι οι δηλωθείσες στην Επιτροπή δαπάνες είναι πραγματικές και αναγκαίες και ότι καταβλήθηκαν για την εκτέλεση των σχεδίων κατά τη διάρκειά τους. Επιπλέον τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκομίζει η εναγόμενη πρέπει να είναι σύμφωνα με τις συγκεκριμένες για κάθε κατηγορία δαπανών συμβατικές επιταγές.

106 Στο πλαίσιο αυτό, η εναγόμενη κατηγορεί την Επιτροπή για κακόπιστη συμπεριφορά, καθόσον η Επιτροπή απαιτεί την προσκόμιση λεπτομερών εγγράφων μετά από χρονικό διάστημα επτά σχεδόν ετών, ενώ τα έγγραφα αυτά είτε έχουν απολεσθεί είτε η ανάκτησή τους είναι πολύ δυσχερής, λόγω του ότι ο πρώην

διαχειριστής της εναγόμενης, Β., απεβίωσε το 1999. Η εναγόμενη ισχυρίζεται ότι παρέδωσε στην Επιτροπή, κατά τη διάρκεια και αμέσως μετά την υλοποίηση των δύο σχεδίων, το σύνολο των απαιτούμενων εγγράφων που αποδεικνύουν το επιλέξιμο όλων των δαπανών που καταβλήθηκαν. Κατ' αυτήν, τα προσκομισθέντα έγγραφα —τα οποία μνημονεύονται εν μέρει στο δικόγραφο της αγωγής και έχουν επισυναφθεί σε αυτό— αποτελούν επαρκή απόδειξη του ότι οι αποδοτέες δαπάνες είναι πραγματικές.

107 Ωστόσο, το επιχείρημα αυτό δεν απαλλάσσει την εναγόμενη από τις υποχρεώσεις που της επιβάλλει το σημείο 1.2 του παραρτήματος ΙΙ εκάστης συμβάσεως. Εξάλλου, αρκεί να υπομνηστεί ότι η εναγόμενη ήταν υποχρεωμένη, σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις της γερμανικής νομοθεσίας, να διατηρήσει επί δέκα έτη όλα τα σχετικά με την εκτέλεση των σχεδίων DCC και Donna λογιστικά έγγραφα (βλ. σκέψη 71 ανωτέρω).

108 Πρέπει να προστεθεί ότι, όσον αφορά το επιλέξιμο των δαπανών που δήλωσε η εναγόμενη, το κρίσιμο ζήτημα είναι αν η εναγόμενη μπόρεσε να δικαιολογήσει τις δαπάνες της το 1997 και το 1998, δηλαδή κατά την περάτωση των δύο σχεδίων. Πάντως, τα σχετικά δικαιολογητικά επισυνάφθηκαν στα υπομνήματα που κατέθεσαν οι διάδικοι στο Πρωτοδικείο. Έχουν επισυναφθεί, μεταξύ άλλων, στο δικόγραφο της αγωγής. Η εναγόμενη παραπέμπει ρητώς στα συνημμένα αυτά έγγραφα με το υπόμνημά της αντικρούσεως (σημείο 24), χωρίς να προσάπτει στην Επιτροπή ότι κατέστρεψε ή ότι εκ προθέσεως παρέλειψε να προσκομίσει σχετικά έγγραφα, τα οποία η εναγόμενη της είχε παραδώσει εγκαίρως, αλλά δεν είναι πλέον σε θέση να τα προσκομίσει εκ νέου σήμερα. Η παρατήρηση της εναγόμενης ότι τα έγγραφα αυτά έχουν «εν μέρει» επισυναφθεί στο έγγραφο της αγωγής είναι, σε κάθε περίπτωση, πολύ αόριστη για να απαλλάξει την εναγόμενη από την υποχρέωσή της να δικαιολογήσει τις δηλωθείσες δαπάνες.

109 Επομένως, η επιλεξιμότητα των διαφόρων δαπανών πρέπει να εξεταστεί βάσει των υπομνημάτων των διαδίκων, περιλαμβανομένων των εγγράφων που έχουν επισυναφθεί στο δικόγραφο της αγωγής και στο υπόμνημα αντικρούσεως.

— Οι δαπάνες προσωπικού

110 Στο πλαίσιο του σχεδίου DCC, η εναγόμενη δήλωσε 834 568 DEM ως προς τα εξής πρόσωπα: τον C. (Micro Computer DOS Systemhaus), την D., τους E., F., G. (FORSA), M. (Leonardo) και W. (Innovative Software).

111 Στο πλαίσιο του σχεδίου Donna, δήλωσε 227 998,39 DEM για τους F. και E., καθώς και για την L.

112 Όσον αφορά τις δηλωθείσες στο πλαίσιο του σχεδίου DCC δαπάνες, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι οι συγκεκριμένες δαπάνες δεν μπορούν να γίνουν δεκτές, διότι τα πρόσωπα που δηλώνεται ότι εργάστηκαν για την υλοποίηση του σχεδίου δεν ήταν εργαζόμενοι της εναγόμενης. Το ίδιο ισχύει και για το σχέδιο Donna. Σε κάθε περίπτωση, κανένα από τα έγγραφα που προσκόμισε η εναγόμενη δεν πληροί τις τυπικές προϋποθέσεις του σημείου 1.3.1 του παραρτήματος II εκάστης συμβάσεως.

113 Η εναγόμενη απαντά ότι η απόρριψη των δαπανών προσωπικού αντιβαίνει στον σκοπό και στο αντικείμενο των συμβάσεων. Σχετικά με την αιτίαση ότι το συγκεκριμένο προσωπικό δεν απασχολούνταν απευθείας από την εναγόμενη, το σημείο 1.3.1 του παραρτήματος II πρέπει να ερμηνευθεί κατά την έννοια ότι η απόδοση δαπανών αποκλείεται μόνο σε περίπτωση που οι δαπάνες αυτές αφορούν πρόσωπα εντελώς άσχετα με τα σχέδια. Επιπλέον, η εναγόμενη παρέδωσε στην Επιτροπή παραστατικά ωρών εργασίας από τα οποία προκύπτει σαφώς η ημερομηνία, ο χρόνος εργασίας, ο τομέας απασχολήσεως και το σχέδιο. Η Επιτροπή, απαιτώντας τα παραστατικά με τις ώρες εργασίας να καταρτίζονται τουλάχιστον μία φορά τον μήνα και να υπογράφονται από τον επικεφαλής του σχεδίου, δεν λαμβάνει υπόψη της ότι το εν λόγω σημείο 1.3.1 του παραρτήματος II έχει καθαρά τυπικό χαρακτήρα.

114 Αρκεί να τονιστεί, συναφώς, ότι οι διάδικοι δεν αμφισβητούν ότι η εναγόμενη δεν τήρησε τις προϋποθέσεις του σημείου 1.3.1 του παραρτήματος ΙΙ εκάστης συμβάσεως. Κατά τη διάταξη αυτή, το σύνολο των δηλούμενων ωρών εργασίας του προσωπικού πρέπει να καταγράφεται και να πιστοποιείται, η δε καταγραφή του χρόνου εργασίας πρέπει να πιστοποιείται τουλάχιστον μία φορά το μήνα από τον επικεφαλής του σχεδίου ή από άλλο, νομίμως εξουσιοδοτημένο, ανώτερο στέλεχος της αντισυμβαλλόμενης επιχειρήσεως.

115 Ωστόσο, τα παραστατικά με τις ώρες εργασίες που προσκόμισε εναγόμενη (συνημμένα με αριθμό 9 και 10 του υπομνήματος αντικρούσεως) δεν φέρουν καμία υπογραφή, ο δε συντάκτης τους είναι άγνωστος. Πρόκειται για δέσμη εγγράφων, εκτυπωμένων από υπολογιστή, των οποίων η σχέση με τις πραγματοποιηθείσες εργασίες δεν μπορεί να αποδειχθεί ελλείψει οποιασδήποτε εξηγήσεως ή πρόσθετων αποδεικτικών στοιχείων. Συγκεκριμένα, ουδείς εκπρόσωπος της εναγόμενης ανέλαβε την ευθύνη να βεβαιώσει, διά της έγκαιρης υπογραφής των εν λόγω παραστατικών, το αληθές του περιεχομένου τους.

116 Αντιθέτως προς τους ισχυρισμούς της εναγόμενης, η επιβαλλόμενη από το σημείο 1.3.1 του παραρτήματος ΙΙ υποχρέωση δεν είναι αντίθετη στον σκοπό ή στο αντικείμενο των συμβάσεων. Συγκεκριμένα, η διάταξη αυτή αποσκοπεί στο να διασφαλιστεί η τακτική και συχνή (τουλάχιστον μία φορά τον μήνα) προσκόμιση αξιόπιστων δικαιολογητικών, υπογεγραμμένων από εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους της εναγόμενης, σχετικά με τον πραγματικό χρόνο εργασίας των εργαζομένων της για τα επίμαχα σχέδια. Η Επιτροπή, δεδομένου ότι δεν παρίσταται κατά την εκτέλεση των συμβατικών εργασιών, δεν διαθέτει άλλα μέσα προκειμένου να ελέγξει την ακρίβεια των δηλούμενων δαπανών προσωπικού.

117 Επομένως, η εναγόμενη δεν δικαιούται απόδοση των δαπανών προσωπικού που δήλωσε και δεν απαιτείται να εξεταστεί αν και υπό ποιες προϋποθέσεις οι ανεξάρτητοι συνεργάτες μπορούν, κατά το γερμανικό δίκαιο, να θεωρηθούν ότι ανήκουν στο προσωπικό του εργοδότη τους.

— Δαπάνες υπεργολαβίας

118 Στο πλαίσιο του σχεδίου DCC, η εναγόμενη δήλωσε 618 631 DEM, κατανεμημένα ως εξής: McDOS, Christian Liepe Photodesign και δαπάνες της Ploenzke καταλογιζόμενες στην IIC.

119 Στο πλαίσιο του σχεδίου Donna, δήλωσε 257 659 DEM, κατανεμημένα ως εξής: εταιρεία Fink & Partner, D. D., B. D. και εταιρεία Casper Casting and Styling Agency.

120 Όσον αφορά το σχέδιο DCC, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι δεν έδωσε την απαιτούμενη, κατά το άρθρο 5, παράγραφος 1, της συμβάσεως, προηγούμενη έγκριση για την υπεργολαβία. Σε κάθε περίπτωση, η εναγόμενη δεν τήρησε την υποχρέωση να συμπεριλάβει στις συμβάσεις υπεργολαβίας τις υποχρεώσεις που υπέχει η ίδια έναντι της Επιτροπής, μεταξύ των οποίων και η υποχρέωση προσκομίσεως παραστατικών σχετικά με τις ώρες εργασίας.

121 Όσον αφορά το σχέδιο Donna, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι δέχθηκε να αποδώσει μόνον τις σχετικές με τις D. D. και B. D. δαπάνες, ύψους 46 300,18 DEM. Αντιθέτως, αρνήθηκε να αποδώσει τις λοιπές δαπάνες υπεργολαβίας ελλείψει προηγούμενης έγγραφης εγκρίσεως.

122 Κατά την εναγόμενη, οι διάδικοι συμφωνούν ότι οι επιχειρήσεις τις οποίες αφορούν οι δηλωθείσες δαπάνες εργάστηκαν στο πλαίσιο του σχεδίου DCC και, επομένως, δεν απαιτούνταν προηγούμενη έγκριση της Επιτροπής, διότι το άρθρο 5 της συμβάσεως DCC επιβάλλει την υποχρέωση αυτή απλώς και μόνο για λόγους

τάξεως. Άλλωστε, η Επιτροπή ενέκρινε τους υπεργολάβους, λαμβάνοντας τον σχετικό κατάλογο. Η εναγόμενη δεν ήταν υποχρεωμένη να υποβάλει λεπτομερή παραστατικά. Σχετικά με τις δαπάνες της Ploenzke, αυτές καταλογίστηκαν στην ΙΙC βάσει εσωτερικής συμφωνίας με την Ploenzke.

123 Όσον αφορά το σχέδιο Donna, η εναγόμενη φρονεί ότι όλες οι δαπάνες υπεργολαβίας είναι αποδοτέες. Η υπογραφή του μνημονίου συμφωνίας εκ μέρους της εταιρείας Fink & Partner καθιστά δυνατή τη συμμόρφωση προς τον σκοπό και το αντικείμενο του άρθρου 5, παράγραφος 1, της συμβάσεως Donna. Όσον αφορά τις δαπάνες της εταιρείας Casper Casting and Styling Agency, δεν απαιτούνταν προηγούμενη έγγραφη έγκριση της Επιτροπής.

124 Υπενθυμίζεται, συναφώς, ότι, κατά το άρθρο 5, παράγραφος 1, των δύο συμβάσεων, η εναγόμενη μπορούσε να συνάπτει συμβάσεις υπεργολαβίας με την επιφύλαξη της προηγούμενης έγγραφης εγκρίσεως της Επιτροπής και υπό την προϋπόθεση ότι επιβάλλει στον υπεργολάβο όλες τις υποχρεώσεις που υπέχει η ίδια από τις συμβάσεις που έχει συνάψει με την Επιτροπή.

125 Πρέπει να απορριφθεί η άποψη της εναγόμενης ότι η διάταξη αυτή έχει τεθεί απλώς για λόγους τάξεως και η παραβίασή της δεν συνεπάγεται τον χαρακτηρισμό των επίμαχων δαπανών ως μη επιλέξιμων.

126 Συγκεκριμένα, η επιβαλλόμενη από τη σύμβαση προηγούμενη έγκριση της εμπλοκής υπεργολάβων από την Επιτροπή είναι δικαιολογημένη και απαραίτητη, διότι η εκπλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων απόκειται, καταρχήν, αποκλειστικά στην επιχείρηση την οποία επέλεξε συγκεκριμένα και ατομικά η Επιτροπή ως αντισυμβαλλόμενη. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή πρέπει να έχει τη δυνατότητα να ελέγχει και, ενδεχομένως, να μην εγκρίνει τη συμμετοχή υπεργολάβου. Η εκ μέρους της εναγόμενης παραβίαση της απαιτήσεως για προηγούμενη έγγραφη έγκριση αρκεί, επομένως, για να αρνηθεί η Επιτροπή την απόδοση των σχετικών δαπανών.

127 Εξάλλου, σε κάθε περίπτωση, δεν αμφισβητείται ότι η εναγόμενη δεν προσκόμισε παραστατικά των ωρών εργασίας των υπεργολάβων της σύμφωνα με τον τύπο που επιβάλλει το σημείο 1.3.1 του παραρτήματος ΙΙ των συμβάσεων. Ωστόσο, το άρθρο 5, παράγραφος 1, των συμβάσεων την υποχρεώνει να επιβάλει σε κάθε υπεργολάβο τις υποχρεώσεις που υπέχει και η ίδια. Συνεπώς, κάθε υπεργολάβος που προσέλαβε η εναγόμενη για την εκτέλεση των σχεδίων όφειλε να συμμορφωθεί με το σημείο 1.3.1 του εν λόγω παραρτήματος ΙΙ και να δηλώνει το σύνολο των ωρών εργασίας του εμπλεκόμενου προσωπικού του, καταρτίζοντας, τουλάχιστον μία φορά τον μήνα, παραστατικά ωρών εργασίας πιστοποιημένα από νομίμως εξουσιοδοτημένο ανώτερο στέλεχος.

128 Η συμβατική υποχρέωση περί επιβολής σε κάθε υπεργολάβο των υποχρεώσεων που υπέχει η εναγόμενη είναι δικαιολογημένη και απαραίτητη προκειμένου να διασφαλιστεί ο πλήρης έλεγχος των δαπανών που δηλώνεται ότι πραγματοποιήθηκαν και να μην έχει η εναγόμενη τη δυνατότητα να επιτύχει, διά της απλής μεσολαβήσεως υπεργολάβων, την απόδοση δαπανών οι οποίες σε διαφορετική περίπτωση δεν θα ήταν επιλέξιμες.

129 Κανένα από τα παραστατικά ωρών εργασίας που επισύναψε η εναγόμενη στο υπόμνημά της αντικρούσεως δεν πληροί την υποχρέωση αυτή. Συνεπώς, για τους λόγους που εκτίθενται στις σκέψεις 115 και 116 ανωτέρω, δεν δικαιούται απόδοση των επίμαχων δαπανών υπεργολαβίας.

130 Όσον αφορά τις δαπάνες που καταλογίζει στην εναγόμενη η Ploenzke βάσει εσωτερικής συμφωνίας μεταξύ των δύο εταιρειών, πρέπει να προστεθεί ότι η Ploenzke, αντιθέτως προς την εναγόμενη, επέστρεψε οικειοθελώς το σύνολο των προκαταβληθέντων ποσών, όπως ζήτησε η Επιτροπή (βλ. σκέψη 23 ανωτέρω). Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν μπορεί να υποχρεωθεί να αποδώσει, μέσω της εναγόμενης, δαπάνες ως προς τις οποίες η Ploenzke παραιτήθηκε από την αξίωση αποδόσεως, επιστρέφοντας ποσά που της είχαν προκαταβληθεί.

131 Επομένως, η εναγόμενη δεν μπορεί να ζητήσει την απόδοση των δαπανών της υπεργολαβίας —εξαιρουμένων αυτών που έχει ήδη δεχθεί η Επιτροπή και οι οποίες αφορούν τις B. D. και D. D. στο πλαίσιο του σχεδίου Donna— διότι οι δαπάνες αυτές δεν είναι δεόντως δικαιολογημένες.

— Δαπάνες μετακινήσεως

132 Στο πλαίσιο του σχεδίου DCC, η εναγόμενη δήλωσε 32 682 DEM για τα εξής πρόσωπα: D., E., F., L., M. (Leonardo) και C. (McDOS).

133 Στο πλαίσιο του σχεδίου Donna, δήλωσε 22 659 DEM για τα εξής πρόσωπα: D. D., E., F., L. και M.

134 Κατά την Επιτροπή, η εναγόμενη δεν δικαιούται απόδοση των δαπανών μετακινήσεως. Συγκεκριμένα, η εναγόμενη, αντιθέτως προς ό,τι επιτάσσουν τα σημεία 1.3.4 και 1.2 του παραρτήματος ΙΙ των συμβάσεων, δεν απέδειξε την ύπαρξη συγκεκριμένης σχέσεως μεταξύ των δαπανών αυτών και των δύο σχεδίων.

135 Όσον αφορά το σχέδιο DCC, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, με εξαίρεση την L., όλες οι εταιρείες και τα πρόσωπα που αναφέρονται είναι υπεργολάβοι για τους οποίους δεν είχε χορηγηθεί προηγούμενη έγκριση. Οι δαπάνες για την L. δεν είναι αποδοτέες, διότι η εναγόμενη δεν πραγματοποίησε δαπάνες προσωπικού ως προς το συγκεκριμένο πρόσωπο.

136 Όσον αφορά το σχέδιο Donna, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η εναγόμενη δεν ζήτησε απόδοση δαπανών προσωπικού όσον αφορά τον Μ. Οι υπεργολάβοι F. και Ε. δεν καλύπτονται από προηγούμενη έγκριση της Επιτροπής. Όσον αφορά την L., η εναγόμενη δεν προσκόμισε παραστατικά ωρών εργασίας. Οι δαπάνες της D. D. δεν μπορούν να γίνουν δεκτές, διότι τα προσκομισθέντα έγγραφα δεν επαρκούν για να αποδειχθεί ότι η αναγκαιότητα των μετακινήσεων αυτών.

137 Επαναλαμβάνοντας τα σχετικά με την υπεργολαβία επιχειρήματα, η εναγόμενη τονίζει ότι το γεγονός ότι δεν δήλωσε δαπάνες προσωπικού ουδόλως αποκλείει την απόδοση δαπανών μετακινήσεως για το οικείο πρόσωπο, διότι οι δαπάνες αυτές είναι πραγματικές. Όσον αφορά τους F. και Ε., δεν απαιτούνταν προηγούμενη έγκριση. Όσον αφορά τις δαπάνες της L., η σημασία της εργασίας της αποδεικνύεται από τα παραστατικά ωρών εργασίας που δόθηκαν στην Επιτροπή. Σχετικά με τις δαπάνες της D. D., η εναγόμενη παραπέμπει σε πρόσθετες συμφωνίες σχετικά με την απόδοση των συγκεκριμένων δαπανών.

138 Επιβάλλεται, συναφώς, η διαπίστωση ότι, όσον αφορά το επιλέξιμό τους, οι δαπάνες μετακινήσεως είναι κατ' εξοχήν παρεπόμενες, κατά την έννοια ότι αναγκαία μπορεί να χαρακτηριστεί μόνον η μετακίνηση προσώπων τα οποία παρέχουν πραγματικές υπηρεσίες, οι οποίες κρίνονται αναγκαίες για τα σχέδια. Με άλλα λόγια, απόδοση δαπανών μετακινήσεως δικαιολογείται μόνον αν το πρόσωπο ως προς το οποίο δηλώνονται οι δαπάνες αυτές μετέσχε λυσιτελώς, δηλαδή με τον τρόπο που αναγνωρίζει η Επιτροπή, στην υλοποίηση του οικείου σχεδίου.

139 Σύμφωνα, όμως, με τα προεκτεθέντα, η Επιτροπή νομίμως αρνήθηκε την απόδοση όλων των δαπανών προσωπικού και υπεργολαβίας που δήλωσε η εναγόμενη, εξαιρουμένων αυτών που αφορούν τις Β. D. και D. D. για το σχέδιο Donna. Κατά συνέπεια, δεδομένου ότι οι υπηρεσίες που φέρονται ότι παρέσχον τα εν λόγω πρόσωπα δεν έχουν αποτιμήσιμη αξία για την Επιτροπή, τυχόν μετακινήσεις των εν

λόγω προσώπων για την παροχή των υπηρεσιών αυτών δεν μπορούν να χαρακτηριστούν αναγκαίες για τα σχέδια DCC και Donna. Επομένως, η Επιτροπή ορθώς επικαλείται, συναφώς, το σημείο 1.2 του παραρτήματος ΙΙ εκάστης συμβάσεως, κατά το οποίο αποδοτέες είναι μόνον οι πραγματικές δαπάνες, εφόσον είναι αναγκαίες για τα σχέδια, αποδεικνύονται και καταβλήθηκαν κατά τη διάρκειά τους.

140 Επιπλέον, πρέπει να προστεθεί ότι, κατά το σημείο 5 του παραρτήματος ΙΙ των δύο συμβάσεων, η εναγόμενη υποχρεούται να τηρεί πλήρη λογιστικά βιβλία και έγγραφα προς τεκμηρίωση και δικαιολόγηση των δηλούμενων δαπανών. Ωστόσο, κανένα από τα αντίγραφα των εγγράφων που είναι συνημμένα στα παραρτήματα Α 7 έως Α 23 του δικογράφου της αγωγής και Β 9 έως Β 14 του υπομνήματος αντικρούσεως δεν αποτελεί στοιχείο που να αποδεικνύει, κατά τρόπο έγκυρο και επαρκή, βάσει του σκοπού και της αναγκαιότητας κάθε συγκεκριμένης μετακινήσεως, ότι οι δηλωθείσες δαπάνες μετακινήσεως πραγματοποιήθηκαν για τις ανάγκες των σχεδίων DCC και Donna. Επομένως, σε αντίθεση με τις επιταγές των σημείων 1.2 και 5 του παραρτήματος ΙΙ των δύο συμβάσεων, η εναγόμενη δεν απέδειξε, όπως απαιτείται, τη σχέση μεταξύ των δαπανών μετακινήσεως οι οποίες δηλώνεται ότι πραγματοποιήθηκαν και της συμμετοχής των εν λόγω προσώπων στα σχέδια.

141 Όσον αφορά, ειδικότερα, τις B. D. και D. D., υπενθυμίζεται ότι η Επιτροπή αναγνώρισε ως αποδοτέες τις δαπάνες υπεργολαβίας που πραγματοποιήθηκαν για τα πρόσωπα αυτά στο πλαίσιο του σχεδίου Donna. Ωστόσο, αυτό δεν συνεπάγεται αυτομάτως την αναγνώριση ως αποδοτέων των δαπανών μετακινήσεως που δηλώθηκαν.

142 Συγκεκριμένα, η δικογραφία δεν περιέχει κανένα τιμολόγιο σχετικό με μετακίνηση της B. D. Όσον αφορά την D. D., οι ενδείξεις των τιμολογίων που απέστειλε το εν λόγω πρόσωπο στην εναγόμενη, τα οποία είναι συνημμένα στο παράρτημα Α 23 του δικογράφου της αγωγής, είναι τόσο γενικές και αόριστες που δεν μπορούν να θεωρηθούν επαρκή δικαιολογητικά κατά την έννοια των σημείων 1.2 και 5 του παραρτήματος ΙΙ εκάστης συμβάσεως. Ειδικότερα, δεν επιτρέπουν να διαπιστωθεί η σχέση των μετακινήσεων της D. D. με το σχέδιο Donna και τη δραστηριότητά της στο πλαίσιο του σχεδίου αυτού.

143 Επομένως, η εναγόμενη δεν δικαιούται απόδοση των δαπανών μετακινήσεως που δήλωσε.

— Δαπάνες εξοπλισμού

144 Στο πλαίσιο του σχεδίου DCC, η εναγόμενη δήλωσε 384 018 DEM για δαπάνες της εταιρείες Digivision και για δαπάνες Ploenzke αποδιδόμενες στην IIC. Στο πλαίσιο του σχεδίου Donna, δήλωσε δαπάνες ύψους 106 871 DEM βάσει ενός τιμολογίου της εταιρείας Fink & Partner.

145 Η Επιτροπή αντιτάσσεται στην απόδοση των δαπανών που δηλώθηκαν στο πλαίσιο του σχεδίου DCC, υποστηρίζοντας ότι οι δαπάνες για την εταιρεία Digivision δεν είναι επιλέξιμες. Συγκεκριμένα, αντιθέτως προς τις επιταγές του σημείου 5 του παραρτήματος II της συμβάσεως, δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί, βάσει των επιστολών που αντάλλαξαν η εναγόμενη με την εταιρεία Digivision, αν οι δαπάνες αυτές ήταν αναγκαίες ούτε αν οι δαπάνες μισθώσεως εξοπλισμού υπερβαίνουν αυτές της ενδεχόμενης αγοράς του. Όσον αφορά τις δαπάνες που η Ploenzke αποδίδει στην εναγόμενη, δεν είναι αποδοτέες ελλείψει σχετικής συμφωνίας μεταξύ των δύο εταιρειών.

146 Όσον αφορά το σχέδιο Donna, η Επιτροπή στηρίζει την άρνησή της να αποδώσει τις σχετικές δαπάνες στο ότι η εναγόμενη δεν προσκόμισε σύμβαση μισθώσεως με την εταιρεία Fink & Partner. Επιπλέον, τα προσκομισθέντα έγγραφα δεν προσδιορίζουν τον εξοπλισμό που μισθώθηκε ούτε πληρούν τις συμβατικές προϋποθέσεις δικαιολογήσεως.

147 Κατά την εναγόμενη, τα έγγραφα που παρέδωσε στην Επιτροπή προς δικαιολόγηση των δηλωθεισών δαπανών είναι συνολικά επαρκή ώστε να αποδειχθεί η πραγματοποίηση των εν λόγω δαπανών, δεδομένου ότι οι συμβάσεις δεν απαιτούν

λεπτομερείς αποδείξεις των δαπανών. Σε κάθε περίπτωση, τα δύο σχέδια δεν θα μπορούσαν να υλοποιηθούν χωρίς μίσθωση εξοπλισμού, η δε Επιτροπή δεν έχει λόγο να χαρακτηρίσει ως υπερβολικά τα ποσά των τιμολογίων, ιδίως επειδή δεν προέβαλε συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι το κόστος μισθώσεως του εξοπλισμού ενδεχομένως υπερβαίνει το κόστος αγοράς τους. Εξάλλου, η Επιτροπή δραστηριοποιείται συχνά στον τομέα των πολιτιστικών πρωτοβουλιών και, επομένως, θα έπρεπε να γνωρίζει ότι οι επίμαχες δαπάνες είναι εύλογες. Επομένως, μικρή σημασία έχει το ποια ακριβώς τεχνικά μέσα αποτελούν αντικείμενο της συμβάσεως μισθώσεως. Τέλος, το τιμολόγιο της υπεργολάβου εταιρείας Fink & Partner αποτελεί επαρκές αποδεικτικό στοιχείο.

148 Πρέπει να υπομνηστούν, συναφώς, οι διατάξεις των σημείων 1.2, 1.3.2 και 5 του παραρτήματος ΙΙ εκάστης συμβάσεως. Κατά τις διατάξεις αυτές, αφενός, οι επιλέξιμες δαπάνες για μίσθωση εξοπλισμού δεν μπορεί να υπερβαίνουν το αντίστοιχο κόστος αγοράς του. Αφετέρου, η εναγόμενη υποχρεούται να τηρεί κατάλληλα λογιστικά βιβλία και έγγραφα, προς απόδειξη και δικαιολόγηση των δαπανών που δηλώνει. Τέλος, αποδοτέες είναι μόνον οι πραγματικές δαπάνες, εφόσον είναι αναγκαίες για το σχέδιο, αποδεικνύονται και καταβλήθηκαν κατά την περίοδο εκτελέσεως των σχεδίων.

149 Η απαίτηση για προσκόμιση όσο το δυνατόν λεπτομερέστερων δικαιολογητικών αποσκοπεί στο να έχει η Επιτροπή τη δυνατότητα να ελέγξει τα ποσά που καταβλήθηκαν στο πλαίσιο των δύο σχεδίων, καθώς και το αν οι δηλωθείσες δαπάνες εξοπλισμού ήταν πραγματικές και αναγκαίες. Επομένως, η εναγόμενη ήταν υποχρεωμένη να προσκομίσει έγγραφα από τα οποία να προκύπτει επακριβώς το είδος του μισθωθέντος εξοπλισμού και το τίμημα.

150 Είναι πρόδηλο, όμως, ότι η εναγόμενη δεν τηρεί την υποχρέωση αυτή, καθόσον ισχυρίζεται ότι τα έγγραφα που παρέδωσε στην Επιτροπή αποδεικνύουν «συνολικά» την πραγματοποίηση δαπανών εξοπλισμού και ότι η Επιτροπή «δεν έχει λόγο» να προβάλλει την άποψη ότι τα αναγραφόμενα στα προσκομισθέντα τιμολόγια ποσά είναι υπερβολικά, επειδή δεν παρέθεσε συγκεκριμένους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι το κόστος μισθώσεως του εξοπλισμού ενδεχομένως

υπερβαίνει αυτό της αγοράς. Επίσης, η εναγόμενη δεν μπορεί να προβάλει απλώς τον ισχυρισμό ότι η Επιτροπή διαθέτει επαρκή πείρα στον τομέα των πολιτιστικών σχεδίων και ότι όφειλε, ως εκ τούτου, να γνωρίζει ότι οι δηλωθείσες δαπάνες είναι εύλογες, και, επομένως, δεν έχει σημασία η ακριβής φύση του μισθωθέντος τεχνικού εξοπλισμού.

151 Όσον αφορά τις αποδιδόμενες στην ΙΙC δαπάνες της Ploenzke, δεν είναι δυνατόν να διαπιστωθεί, βάσει κάποιου εγγράφου της δικογραφίας, αν οι δαπάνες αυτές ήταν πραγματικές και αναγκαίες. Επιπλέον, το γεγονός ότι η Ploenzke επέστρεψε το σύνολο των προκαταβληθέντων ποσών, συμμορφούμενη προς το σχετικό αίτημα της Επιτροπής, συνεπάγεται ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να υποχρεωθεί να επιστρέψει, διά της εναγόμενης, δαπάνες που φέρεται να πραγματοποίησε η Ploenzke και οι οποίες καταλογίζονται στην εναγόμενη δυνάμει εσωτερικής συμφωνίας (βλ. σκέψη 130 ανωτέρω).

152 Σχετικά με τις δαπάνες εξοπλισμού όσον αφορά την εταιρεία Digivision, οι σχετικές ενδείξεις που αναγράφονται στα τιμολόγια είναι τόσο αόριστες που δεν είναι δυνατόν να διαπιστωθεί με βεβαιότητα αν οι δηλωθείσες δαπάνες εξοπλισμού ήταν αναγκαίες για την υλοποίηση των σχεδίων.

153 Ειδικότερα, το τιμολόγιο που είναι συνημμένο στο παράρτημα Α 16 του δικογράφου της αγωγής δεν αποτελεί πραγματικό και οριστικό τιμολόγιο. Πρόκειται για προσωρινό τιμολόγιο, το οποίο εκδίδεται προς ενημέρωση του πελάτη σχετικά με τις λεπτομέρειες της πωλήσεως ή προκειμένου ο πελάτης να μπορέσει να ολοκληρώσει ορισμένες διατυπώσεις, προαπαιτούμενες της παραδόσεως. Επιπλέον, το εν λόγω προσωρινό τιμολόγιο δεν είναι υπογεγραμμένο. Περιέχει γενική μόνον περιγραφή του μισθωμένου εξοπλισμού, χωρίς να απαριθμεί ή να εξατομικεύει τις οικείες συσκευές, καίτοι η ποικιλία των διαθέσιμων στην αγορά συσκευών είναι τεράστια από απόψεως λειτουργικότητας, ποιότητας και τιμών. Δεν είναι, ως εκ τούτου, αντικειμενικά δυνατόν να εξεταστεί η αναγκαιότητα των δαπανών που φέρεται να πραγματοποίησε η εναγόμενη για την εταιρεία Digivision.

154 Το τιμολόγιο της εταιρείας Digivision, συνημμένο στο παράρτημα Β 11 του υπομνήματος αντικρούσεως, δεν αρκεί ώστε να θεραπεύσει την έλλειψη αυτή.

Συγκεκριμένα, μολονότι το τιμολόγιο αυτό περιέχει κατάλογο των συσκευών και του λογισμικού που φέρεται να παραδόθηκαν, εντούτοις δεν είναι υπογεγραμμένο και, αντιθέτως προς το προσωρινό τιμολόγιο, έχει τυπωθεί σε χαρτί χωρίς τον λογότυπο της εταιρείας Digivision. Ελλείψει πρόσθετης εξηγήσεως ή αποδεικτικού στοιχείου, το έγγραφο αυτό δεν έχει καμία αποδεικτική αξία όσον αφορά το αν οι εν λόγω δαπάνες ήταν πραγματικές και αναγκαίες.

155 Όσον αφορά τις δαπάνες εξοπλισμού που δηλώθηκαν για την εταιρεία Fink & Partner, αφορούν τη μίσθωση ενός στούντιο ήχου HIS, περιλαμβανομένου του υλικού, του δικτύου και του λογισμικού (αρχειοθέτηση εικόνων, διαχείριση αλληλουχιών εικόνων και πρόσβαση ISDN).

156 Όπως προκύπτει από τη δικογραφία, τα πρώτα στοιχεία τεκμηριώσεως των δαπανών αυτών εντοπίζονται στο σχέδιο εκθέσεως οικονομικού ελέγχου (παράρτημα Α 6 του δικογράφου της αγωγής), στο σημείο 3.2 του οποίου γίνεται λόγος για τιμολόγια που κρίνονται ως ανεπαρκή για τη δικαιολόγηση της αναγκαιότητας του μισθωθέντος υλικού —ελλείψει απαριθμήσεως των μερών του εξοπλισμού που φέρεται ότι μισθώθηκε— και προσάπτεται στην εναγόμενη ότι δεν προσκόμισε την οικεία σύμβαση μισθώσεως. Με τις παρατηρήσεις της επί του εν λόγω σχεδίου εκθέσεως (παράρτημα Α 9 του δικογράφου της αγωγής), η εναγόμενη απλώς αμφισβητεί, στο σημείο 3.1, την απόρριψη των εν λόγω τιμολογίων, χωρίς όμως να προσκομίσει αντίγραφά αυτών ούτε, άλλωστε, της συμβάσεως μισθώσεως. Με την οριστική έκθεση οικονομικού ελέγχου (παράρτημα Α 12 του δικογράφου της αγωγής), επαναλαμβάνεται, στο σημείο 3.2, η κρίση ότι οι σχετικές με την εταιρεία Fink & Partner δαπάνες εξοπλισμού δεν είναι αποδοτέες.

157 Τα μόνα έγγραφα που προσκόμισε η εναγόμενη σχετικά με τη μίσθωση του εν λόγω εξοπλισμού είναι συνημμένα στο παράρτημα Β 14 του υπομνήματος απαντήσεως. Πρόκειται, όμως, για τρία «τιμολόγια» τα οποία δεν είναι υπογεγραμμένα και τα οποία, αντιθέτως προς τα πρωτότυπα τιμολόγια της εταιρείας αυτής, τα οποία είναι συνημμένα στα παραρτήματα Α 20 έως Α 22 του δικογράφου της αγωγής, δεν έχουν τυπωθεί σε χαρτί με τον λογότυπο της εταιρείας Fink & Partner. Ελλείψει οποιασδήποτε άλλης εξηγήσεως ή αποδεικτικού στοιχείου, τα έγγραφα αυτά δεν έχουν καμία αποδεικτική αξία σχετικά με το αν οι επίμαχες δαπάνες ήταν πραγματικές ή αναγκαίες.

158 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η εναγόμενη δεν δικαιούται απόδοση των δαπανών εξοπλισμού που δήλωσε.

— Αναλώσιμα προϊόντα

159 Στο πλαίσιο των σχεδίων DCC και Donna, η εναγόμενη δήλωσε 35 017 DEM και 9 312,53 DEM αντίστοιχα ως δαπάνες αναλώσιμων προϊόντων.

160 Κατά την Επιτροπή, η εναγόμενη δεν εξήγησε ούτε τεκμηρίωσε τις δαπάνες που δήλωσε στο πλαίσιο του σχεδίου DCC. Κατά συνέπεια, δεν μπορούν να γίνουν δεκτές. Όσον αφορά το σχέδιο Donna, η Επιτροπή προβάλλει ότι τα προσκομισθέντα έγγραφα, ήτοι τρία τιμολόγια της εταιρείας Fink & Partner, δεν αρκούν για να εκτιμηθεί αν οι δηλωθείσες δαπάνες ήταν αναγκαίες. Επιπλέον, οι δηλωθείσες δαπάνες πραγματοποιήθηκαν στο πλαίσιο της συμβάσεως υπεργολαβίας που συνήφθη με την εταιρεία Fink & Partner. Η Επιτροπή δεν ενέκρινε, όμως, τη σύμβαση αυτή.

161 Κατά την εναγόμενη, τα σχετικά με το σχέδιο DCC επιχειρήματα της Επιτροπής είναι πολύ γενικά για να μπορεί να εκφέρει άποψη επί του ζητήματος. Η Επιτροπή όφειλε να γνωρίζει ότι η υλοποίηση του σχεδίου αυτού συνεπάγεται δαπάνες για αναλώσιμα προϊόντα, τα οποία δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ήταν αναγκαία. Όσον αφορά το σχέδιο Donna, τα προσκομισθέντα στοιχεία είναι επαρκή.

162 Διαπιστώνεται, συναφώς, ότι οι δαπάνες για αναλώσιμα προϊόντα στο πλαίσιο του σχεδίου DCC είναι προδήλως μη επιλέξιμες. Συγκεκριμένα, προβάλλοντας παραπειστικά μόνον επιχειρήματα, η εναγόμενη παραδέχεται, κατ' ουσίαν, την παντελή έλλειψη αποδεικτικών στοιχείων για τις δαπάνες αυτές. Η Επιτροπή δεν έχει, επομένως, τη δυνατότητα να εξετάσει αν ήταν αναγκαίες, σύμφωνα με το σημείο 1.2 του παραρτήματος ΙΙ της συμβάσεως DCC.

163 Όσον αφορά τα προϊόντα που δηλώνεται ότι αναλώθηκαν στο πλαίσιο του σχεδίου Donna, η εναγόμενη επικαλείται τρία τιμολόγια, με ημερομηνίες 1η Ιουνίου, 17 Νοεμβρίου και 1η Δεκεμβρίου 1997, προς δικαιολόγηση των δαπανών που πραγματοποίησε η εταιρεία Fink & Partner (παραρτήματα Α 20 έως Α 22 του δικογράφου της αγωγής). Από τα τιμολόγια αυτά προκύπτει ότι η εταιρεία αυτή χρέωσε στην εναγόμενη παροχές που περιγράφονται ως «τρισδιάστατη γραφική αναπαράσταση αντικειμένων [...] περιλαμβανομένου του χρησιμοποιηθέντος υλικού». Όπως ορθώς επισημαίνει η Επιτροπή, η εναγόμενη δεν διευκρίνισε ούτε ποιο ήταν το αντικείμενο της παραστάσεως ούτε ποιο υλικό χρησιμοποιήθηκε και, ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατόν να διαπιστωθεί το ακριβές αντικείμενο των τιμολογίων αυτών. Επιπλέον, η εναγόμενη δεν έκανε διάκριση μεταξύ αναλώσιμων προϊόντων και γραφικής παραστάσεως βάσει της αξίας τους.

164 Συνεπώς, τα τρία επίμαχα τιμολόγια δεν είναι αρκούντως λεπτομερή ώστε να θεωρηθεί ότι αποδεικνύουν δεόντως, σύμφωνα με το σημείο 1.2 του παραρτήματος ΙΙ της συμβάσεως Donna, την αναγκαιότητα των δαπανών για αναλώσιμα προϊόντα και τη συγκεκριμένη σχέση τους με το σχέδιο Donna.

165 Πρέπει να προστεθεί ότι η εναγόμενη δεν δικαιούται απόδοση των δαπανών υπεργολαβίας ή εξοπλισμού που δήλωσε ως προς την εταιρεία Fink & Partner (βλ., μεταξύ άλλων, σκέψεις 155 έως 157 ανωτέρω). Για τον πρόσθετο αυτόν λόγο, αποκλείεται η απόδοση των δαπανών για αναλώσιμα προϊόντα. Συγκεκριμένα, οι δαπάνες αυτές είναι σαφώς παρεπόμενες, διότι μπορούν να καταβληθούν μόνον μαζί με κάποια κύρια παροχή, η δε αναγκαιότητά τους και, συνακόλουθα, η επιλεξιμότητά τους εξαρτάται από την αναγκαιότητα της εν λόγω κύριας παροχής. Εν προκειμένω, όμως, η Επιτροπή νομίμως αρνήθηκε να δεχθεί οποιαδήποτε κύρια παροχή σχετική με την εταιρεία Fink & Partner.

166 Επομένως, είναι βάσιμη η άρνηση αποδόσεως των δαπανών για αναλώσιμα προϊόντα, τις οποίες δήλωσε ότι πραγματοποίησε η εναγόμενη.

— Γενικές δαπάνες

167 Στο πλαίσιο των σχεδίων DCC και Donna, η εναγόμενη δήλωσε 56 027 DEM και 22 385 DEM αντιστοίχως ως γενικές δαπάνες.

168 Κατά την Επιτροπή, η εναγόμενη δεν διευκρίνισε ούτε δικαιολόγησε τις δαπάνες αυτές, με συνέπεια να μην είναι δυνατόν να ελεγχθεί αν ήταν πραγματικές και αναγκαίες όπως επιβάλλει το σημείο 1.3.1 του παραρτήματος ΙΙ εκάστης συμβάσεως. Σε κάθε περίπτωση, κατά το σημείο 1.4 του παραρτήματος αυτού, η εναγόμενη μπορεί να ζητήσει απόδοση γενικών δαπανών, οι οποίες στην πραγματικότητα είναι έμμεσες δαπάνες, μόνο μέχρι το 20 % των λοιπών δαπανών των οποίων η απόδοση έχει εγκριθεί.

169 Η εναγόμενη θεωρεί τα αποδεικτικά στοιχεία που προσκόμισε επαρκή, καθώς οι γενικές δαπάνες είναι εκ φύσεως πάγιες και η δυνατότητα δικαιολογήσεώς τους περιορισμένη. Κατά συνέπεια, η απόδειξη της σχέσεως μεταξύ των δαπανών αυτών και των σχεδίων δεν είναι πάντοτε εφικτή.

170 Πρέπει να υπομνηστεί, συναφώς, ότι στο σημείο 1.2 του παραρτήματος ΙΙ εκάστης συμβάσεως ορίζεται ρητώς ότι οι γενικές δαπάνες, ή έμμεσες δαπάνες («overheads» κατά την ορολογία των συμβάσεων DCC και Donna), πρέπει επίσης να πληρούν όσα το σημείο αυτό επιτάσσει. Κατά συνέπεια, μόνον τα ποσά που καταβλήθηκαν για την κάλυψη πραγματικών και αναγκαίων για την υλοποίηση κάθε σχεδίου δαπανών μπορούν να χαρακτηριστούν ως αποδοτέα. Συγκεκριμένα, οι γενικές δαπάνες μιας επιχειρήσεως αντιστοιχούν στο σύνηθες κόστος λειτουργίας που

βαρύνει πάντοτε την εν λόγω επιχείρηση στο πλαίσιο της συνήθους δραστηριότητάς της, ανεξαρτήτως της υλοποιήσεως συγκεκριμένου σχεδίου (βλ., επ' αυτού, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 13ης Μαρτίου 2003, T-340/00, Comunità montana della Valnerina κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. II-811, σκέψη 106), και, επομένως, μόνον οι γενικές δαπάνες που πράγματι σχετίζονται με την υλοποίηση του οικείου σχεδίου μπορούν να καλυφθούν από την κοινοτική χρηματοδότηση του σχεδίου αυτού (βλ., επ' αυτού, την προπαρατεθείσα στη σκέψη 94 ανωτέρω απόφαση της 19ης Ιανουαρίου 2006, Comunità montana della Valnerina κατά Επιτροπής, σκέψη 87).

171 Εν προκειμένω, διαπιστώθηκε ανωτέρω ότι η Επιτροπή νομίμως αρνήθηκε την απόδοση όλων των άμεσων δαπανών που δήλωσε η εναγόμενη στο πλαίσιο του σχεδίου DCC. Κατά συνέπεια, αποκλείεται ο εκ μέρους της εναγόμενης κατ' αποκοπήν καταλογισμός μέρους των έμμεσων δαπανών της (διοικητικές δαπάνες, δαπάνες υποδομών κ.λπ.) στο σχέδιο αυτό, δεδομένου ότι οι δαπάνες αυτές είναι εκ φύσεως παρεπόμενες άμεσων δαπανών. Επιπλέον, το ποσό των 56 027 DEM, που ζητεί η εναγόμενη στο πλαίσιο αυτό, δεν προκύπτει από κανένα αντικειμενικό στοιχείο, ώστε να είναι δυνατόν να ελεγχθεί η δικαιολόγησή του.

172 Όσον αφορά το σχέδιο Donna, η εναγόμενη δεν προσκόμισε κανένα στοιχείο βάσει του οποίου να μπορεί να ελεγχθεί η δικαιολόγηση του ποσού των 22 385 DEM που ζητείται ως γενικές δαπάνες. Υπενθυμίζεται, εξάλλου, ότι η Επιτροπή, καίτοι ενέκρινε την απόδοση δαπανών υπεργολαβίας 46 300,18 DEM για τις D. D. και B. D., δεν ήταν υποχρεωμένη να εγκρίνει την απόδοση άλλων δαπανών (βλ. σκέψεις 121 και 131 ανωτέρω). Εξάλλου, το ποσό των 22 385 DEM που δηλώθηκε ως γενικές δαπάνες υπερβαίνει οποιοδήποτε εύλογο ποσό αναλογεί στις εγκριθείσες άμεσες δαπάνες ύψους 46 300,18 DEM.

173 Πρέπει να διευκρινιστεί ότι, στο σημείο 1.4 του παραρτήματος ΙΙ των δύο συμβάσεων, γίνεται διάκριση μεταξύ των αντισυμβαλλομένων ανάλογα με το αν υπολογίζουν «συνολικές έμμεσες δαπάνες» ή «παρεπόμενες δαπάνες». Όπως προκύπτει από το σημείο 1.2, δεύτερο εδάφιο, του παραρτήματος ΙΙ των δύο συμβάσεων, η εναγόμενη ανήκει στην πρώτη κατηγορία αντισυμβαλλομένων (αυτών που υπολογίζουν «συνολικές έμμεσες δαπάνες»), καθώς η άλλη κατηγορία αφορά μόνον πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα. Κατά το εν λόγω σημείο 1.4,

η εναγόμενη υποχρεούται να αποδείξει ότι οι γενικές δαπάνες της έχουν υπολογιστεί σύμφωνα με τη συνήθη λογιστική πρακτική και αρχές που η Επιτροπή θεωρεί εύλογες και δεν μπορεί να δηλώσει ως γενικές δαπάνες στοιχεία κόστους που μπορούν ευχερώς να καταλογιστούν στις άμεσες δαπάνες ή δαπάνες τις οποίες μπορεί να εισπράξει από τρίτους. Πάντως, ελλείψει οποιασδήποτε διευκρινίσεως σχετικής με τις δηλωθείσες από την εναγόμενη γενικές δαπάνες στο πλαίσιο του σχεδίου Donna, η Επιτροπή δεν είναι σε θέση να ελέγξει αν οι δαπάνες αυτές πληρούν τις επιταγές του σημείου 1.4.

174 Επομένως, η εναγόμενη δεν δικαιούται απόδοση των γενικών δαπανών που δήλωσε.

— Συμπέρασμα

175 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι πρέπει να απορριφθούν όλοι οι ισχυρισμοί που προέβαλε η εναγόμενη προκειμένου να αποδείξει ότι οι δαπάνες που δήλωσε στο πλαίσιο των σχεδίων DCC και Donna είναι επιλέξιμες.

Επί της κύριας οφειλής και των τόκων υπερημερίας που ζητεί η Επιτροπή

Επί της κύριας οφειλής

176 Υπενθυμίζεται ότι αίτημα της Επιτροπής είναι να της καταβληθούν 181 263,61 ευρώ, τα οποία αντιστοιχούν στα ποσά που έχει προκαταβάλει. Κατά την Επιτροπή, το ποσό αυτό προκύπτει από τη μετατροπή των 179 337 ECU σε 354 520,82 DEM και,

κατόπιν, από τη μετατροπή του ποσού αυτού σε ευρώ. Η εναγόμενη αμφισβητεί το ποσό των 181 263,61 ευρώ, ισχυριζόμενη ότι το 1998 της ζητήθηκε να καταβάλει μόνον 179 337 ECU.

177 Συναφώς, είναι αληθές ότι τα ποσά που προκαταβλήθηκαν στην εναγόμενη ανέρχονταν σε 400 821 DEM, από τα οποία η Επιτροπή ζητεί να της επιστραφούν 354 520,82 DEM. Αληθές είναι επίσης ότι τα 181 263,61 ευρώ που ζητούνται με την υπό κρίση αγωγή αντιστοιχούν επακριβώς στο ως άνω ποσό των 354 520,82 DEM, λαμβανομένης υπόψη της ισοτιμίας μετατροπής ένα ευρώ προς 1,95583 DEM.

178 Ωστόσο, στο σημείο 4 του παραρτήματος ΙΙ εκάστης συμβάσεως ορίζεται ότι όλα τα ποσά που καταβάλλει η Επιτροπή αναγράφονται σε ECU και ότι οποιαδήποτε επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων εκ μέρους των αντισυμβαλλομένων της Επιτροπής πρέπει επίσης να πραγματοποιηθεί σε ECU. Επιπλέον, το ένταλμα εισπράξεως και το χρεωστικό σημείωμα που απέστειλε η Επιτροπή στην εναγόμενη το 1998 (βλ. σκέψη 24 ανωτέρω) αφορούν ρητώς 179 337 ECU, σύμφωνα με την τότε ισχύουσα ισοτιμία μεταξύ γερμανικού μάρκου και ECU.

179 Ωστόσο, δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 1103/97 του Συμβουλίου της 17ης Ιουνίου 1997, σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν την εισαγωγή του ευρώ (ΕΕ L 162, σ. 1), οποιαδήποτε αναφορά σε ECU αντικαθίσταται με αναφορά στο ευρώ με σχέση ένα ευρώ προς ένα ECU (βλ. επ' αυτού, την απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Μαΐου 2005, C-315/03, Επιτροπή κατά Huhtamaki Dourdan, η οποία δεν δημοσιεύθηκε στη Συλλογή, σκέψη 5).

180 Επομένως, το αίτημα της Επιτροπής για επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων κρίνεται βάσιμο ως μόνον ως προς τα 179 337 ευρώ. Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί κατά το υπερβάλλον.

Επί των τόκων υπερημερίας

181 Κατά την Επιτροπή, η εναγόμενη οφείλει τόκους υπερημερίας υπολογιζόμενους από την ημερομηνία οχλήσεώς της ως οφειλέτριας, καθόσον η Επιτροπή της ζήτησε να επιστρέψει πριν τις 31 Οκτωβρίου 1998 τα ποσά που εισέπραξε ως προκαταβολή. Κατά το άρθρο 284, παράγραφος 1, πρώτη περίοδο, του BGB, υπό την παλαιά διατύπωσή του, η εναγόμενη οχλήθηκε την 1η Νοεμβρίου 1998. Επομένως, η κύρια οφειλή πρέπει να προσαυξηθεί, σύμφωνα με το άρθρο 288, παράγραφος 1, του BGB, υπό την παλαιά διατύπωσή του, με τόκους υπερημερίας με ετήσιο επιτόκιο 4 %.

182 Η εναγόμενη απλώς αμφισβητεί την ύπαρξη της κύριας οφειλής.

183 Διαπιστώνεται, συναφώς, ότι οι συμβάσεις DCC και Donna ουδέν ορίζουν όσον αφορά το από ποια ημερομηνία και για ποιο χρονικό διάστημα υπολογίζονται οι τόκοι υπερημερίας που ενδεχομένως οφείλονται. Συνεπώς, πρέπει να εφαρμοστούν οι διατάξεις της γερμανικής νομοθεσίας περί οχλήσεως του οφειλέτη.

184 Κατά το άρθρο 229, παράγραφος 5, του EGBGB, σχετικά με τις ενοχές που γεννώνται πριν την 1η Ιανουαρίου 2002, ελλείψει ρητών εξαιρέσεων εφαρμοστέος παραμένει ο BGB ως ίσχυε πριν την ημερομηνία αυτή. Όσον αφορά τους τόκους που υπολογίζονται μετά την όχληση του οφειλέτη, το άρθρο 229, παράγραφος 1, του EGBGB ορίζει ότι το άρθρο 288 του BGB εφαρμόζεται, ως ίσχυε πριν την 1η Μαΐου 2000, σε όλες τις απαιτήσεις που κατέστησαν απαιτητές πριν από την ημερομηνία αυτή.

185 Εν προκειμένω, οι συμβάσεις DCC και Donna συνάφθηκαν το 1996. Κατά συνέπεια, εφαρμοστέα παραμένει η παλαιά διάταξη του BGB. Η διάταξη περί οχλήσεως του

οφειλέτη, ήτοι το άρθρο 284, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, του BGB, όπως ίσχυε, ορίζει ότι, αν ο οφειλέτης δεν εκπληρώσει την παροχή του κατόπιν υπομνήσεως που του απευθύνεται αφού η παροχή καταστεί απαιτητή, η εν λόγω υπόμνηση υπέχει θέση οχλήσεως. Ωστόσο, σύμφωνα με το σημείο 4.3 του παραρτήματος ΙΙ εκάστης συμβάσεως, η αξίωση της Επιτροπής για επιστροφή των προκαταβληθέντων ποσών καθίσταται απαιτητή «αμέσως» μετά την εν λόγω υπόμνηση. Επομένως, δεδομένου ότι η Επιτροπή κοινοποίησε στην εναγόμενη το αίτημά της για καταβολή των επίμαχων ποσών πριν τις 31 Οκτωβρίου 1998, η εναγόμενη θεωρείται ότι οχλήθηκε την 1η Νοεμβρίου 1998.

186 Το άρθρο 288 του BGB, υπό την παλαιά διατύπωσή του, προβλέπει τόκους υπερημερίας με επιτόκιο 4 % υπολογιζόμενους από την ημερομηνία της οχλήσεως. Κατά συνέπεια, το ποσό της κύριας οφειλής, ύψους 179 337 ευρώ, πρέπει να προσαυξηθεί με τόκους υπερημερίας με επιτόκιο 4 % υπολογιζόμενους από την 1η Νοεμβρίου 1998 και μέχρι την τελική εξόφληση της οφειλής.

Επί του αιτήματος για προστασία της εναγόμενης από την αναγκαστική εκτέλεση

187 Η εναγόμενη ζητεί, επικουρικώς, να της χορηγηθεί προστασία από την αναγκαστική εκτέλεση της εκδοθησομένης αποφάσεως και, ειδικότερα, να της επιτραπεί να συστήσει ασφάλεια, ενδεχομένως υπό μορφή τραπεζικής εγγυήσεως, προκειμένου να αποφύγει τυχόν αναγκαστική εκτέλεση.

188 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, δυνάμει της ρήτρας διαιτησίας του άρθρου 12, παράγραφος 2, εκάστης συμβάσεως, το Πρωτοδικείο είναι αρμόδιο μόνο για τις διαφορές μεταξύ των συμβαλλομένων όσον αφορά «το κύρος, την εφαρμογή και την ερμηνεία» των επίμαχων συμβάσεων, οι οποίες, σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 1, εκάστης συμβάσεως, διέπονται από το γερμανικό δίκαιο.

189 Επομένως, το Πρωτοδικείο δεν είναι αρμόδιο να αποφανθεί, στο πλαίσιο της υπό κρίση διαφοράς, σχετικά με τους προβλεπόμενους στο γερμανικό δίκαιο τρόπους ενδεχόμενης αναγκαστικής εκτελέσεως της αποφάσεώς του.

190 Πρέπει να προστεθεί ότι, κατά το άρθρο 244 ΕΚ, οι αποφάσεις των κοινοτικών δικαστηρίων είναι εκτελεστές κατά τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 256 ΕΚ και ότι, κατά το τέταρτο εδάφιο του άρθρου 256 ΕΚ, η αναγκαστική εκτέλεση αναστέλλεται μόνο με απόφαση του Δικαστηρίου. Κατά το πρώτο εδάφιο του άρθρου 110 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, η αίτηση αναστολής της αναγκαστικής εκτελέσεως αποφάσεως του Πρωτοδικείου, που υποβάλλεται δυνάμει των άρθρων 244 ΕΚ και 256 ΕΚ, διέπεται από τις διατάξεις των άρθρων 104 έως 110 του εν λόγω κανονισμού.

191 Ωστόσο, κατά το άρθρο 104, παράγραφοι 1 και 3, του Κανονισμού Διαδικασία, αίτηση αναστολής εκτελέσεως υποβάλλεται με χωριστό δικόγραφο μετά την έκδοση της οικείας αποφάσεως. Δεδομένου ότι οι προϋποθέσεις αυτές δεν πληρούνται εν προκειμένω, το αίτημα της εναγόμενης για προστασία από την αναγκαστική εκτέλεση της παρούσας αποφάσεως πρέπει να απορριφθεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

192 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η εναγόμενη ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα, σύμφωνα με το αίτημα της Επιτροπής.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (δεύτερο τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Υποχρεώνει την IIC Informations-Industrie Consulting GmbH να καταβάλει στην Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 179 337 ευρώ ως κύρια οφειλή, πλέον τόκων υπερημερίας με ετήσιο επιτόκιο 4 % υπολογιζόμενων από την 1η Νοεμβρίου 1998 μέχρι την πλήρη εξόφληση των οφειλόμενων ποσών.**

2) **Απορρίπτει την αγωγή κατά τα λοιπά.**

3) **Απορρίπτει το αίτημα της IIC Informations-Industrie Consulting GmbH για προστασία από την αναγκαστική εκτέλεση της παρούσας αποφάσεως.**

4) Καταδικάζει την IIC Informations-Industrie Consulting GmbH στα δικαστικά έξοδα.

Pirrung Forwood Παπασάββας

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 22 Μαΐου 2007.

Ο Γραμματέας

E. Coulon

Ο Πρόεδρος

J. Pirrung

Πίνακας περιεχομένων

Νομικό πλαίσιο και πραγματικά περιστατικά της διαφοράς ..... II - 1447

Εφαρμοστέο κοινοτικό δίκαιο ..... II - 1447

Το ιστορικό της διαφοράς ..... II - 1448

Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων ..... II - 1458

Σκεπτικό ..... II - 1460

Επί της ιδιότητας του εναγόμενου (παθητική νομιμοποίηση) ..... II - 1460

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 1460

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 1461

Επί της παραγραφής ..... II - 1462

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις ..... II - 1462

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 1463

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 1465

Επί της απώλειας του δικαιώματος επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθέντων .. II - 1467

Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 1467

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 1468

Επί των αποδοτέων δαπανών στο πλαίσιο των σχεδίων DCC και Donna ..... II - 1474

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις ..... II - 1474

Επί της αντιφατικής συμπεριφοράς της Επιτροπής ..... II - 1475

— Επιχειρήματα των διαδίκων ..... II - 1475

— Εκτίμηση του Πρωτοδικείου ..... II - 1476

Επί της επιλεξιμότητας των δηλωθεισών δαπανών ..... II - 1480

— Οι δαπάνες προσωπικού ..... II - 1482

— Δαπάνες υπεργολαβίας ..... II - 1484

— Δαπάνες μετακινήσεως ..... II - 1487

— Δαπάνες εξοπλισμού ..... II - 1490

— Αναλώσιμα προϊόντα ..... II - 1494

— Γενικές δαπάνες ..... II - 1496

— Συμπέρασμα ..... II - 1498

Επί της κύριας οφειλής και των τόκων υπερημερίας που ζητεί η Επιτροπή ..... II - 1498

Επί της κύριας οφειλής ..... II - 1498

Επί των τόκων υπερημερίας ..... II - 1500

Επί του αιτήματος για προστασία της εναγόμενης από την αναγκαστική εκτέλεση . II - 1501

Επί των δικαστικών εξόδων ..... II - 1502